

UREDBA (EU) br. 347/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 17. travnja 2013.
o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu
te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ
i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009

Inkorporirana i prilagođena Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice broj 2015/09/MC-EnC od 16. listopada 2015. o provedbi Uredbe (EU) 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu, te Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice broj 2021/11/MC-EnC od 30. studenog 2021. o dopuni Odluke 2015/09/MC-EnC.

Budući da:

- (1) Europsko vijeće se 26. ožujka 2010. složilo s prijedlogom Komisije o pokretanju nove strategije “Europa 2020.” Jedan od prioriteta strategije Europa 2020. je postići održivi rast promicanjem resursno učinkovitijeg, održivijeg i konkurentnijega gospodarstva. Tom se strategijom stavljaju energetske infrastrukture u vodeći položaj kao dio inicijative predvodnice “Resursno učinkovita Europa”, naglašavajući nužnost hitne dogradnje europskih mreža, međusobno ih povezujući na kontinentalnoj razini, posebno s ciljem uključivanja obnovljivih izvora energije.
- (2) Cilj dogovoren u zaključcima Europskog vijeća iz Barcelone u ožujku 2002. o razini električnih interkonekcija za države članice istovjetnoj najmanje 10% od njihovog instaliranog kapaciteta proizvodnje nije još postignut.
- (3) U Komunikaciji Komisije pod nazivom “Prioriteti energetske infrastrukture za 2020. i dalje – Nacrt za integriranu europsku energetska mrežu”, nakon koje su uslijedili zaključci Vijeća od 28. veljače 2011. i rezolucija Europskog parlamenta, pozvano je na donošenje nove politike o energetska infrastrukturi radi optimiziranja razvoja mreže na europskoj razini za razdoblje do 2020. i dalje, kako bi se omogućilo Uniji da postigne svoje ključne ciljeve energetske politike o konkurentnosti, održivosti i sigurnosti opskrbe.
- (4) Europsko vijeće je 4. veljače 2011. istaknulo potrebu modernizacije i proširenja europske energetske infrastrukture te prekograničnog međusobnog povezivanja mreža s ciljem djelotvornosti solidarnosti između država članica, osiguravanja alternativnih pravaca opskrbe ili tranzita i izvora energije te razvoja obnovljivih izvora energije kao konkurencije tradicionalnim izvorima. Inzistiralo je da niti jedna država članica ne bi smjela ostati izolirana od europskih plinskih i elektroenergetskih mreža nakon 2015. niti bi njihova energetska sigurnost smjela biti ugrožena nedostatkom odgovarajućih povezanosti.
- (5) Odlukom br. 1364/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća utvrđuju se smjernice za transeuropske energetske mreže (TEN-E). Ciljevi tih smjernica su poduprijeti uspostavu unutarnjeg energetska tržišta Unije poticanjem racionalnije proizvodnje, prijevoza, distribucije i korištenja energetska resursa, smanjiti izoliranost područja s otežanim uvjetima gospodarenja i otočnih područja, osigurati i diversificirati energetske opskrbe, izvore i pravce Unije, uključujući i suradnju s trećim zemljama, te doprinijeti održivom razvoju i zaštiti okoliša.
- (6) Evaluacija sadašnjeg okvira TEN-E jasno je pokazala da ovom okviru, unatoč stvaranja pozitivnog doprinosa odabranim projektima koji su postali politički prepoznatljivi,

nedostaje vizija, usredotočenost i fleksibilnost za ispunjavanje utvrđenih praznina u pogledu infrastrukture. Unija bi stoga trebala povećati svoje napore kako bi udovoljila budućim izazovima u tom području i odgovarajuća bi se pažnja trebala posvetiti utvrđivanju potencijalnih budućih raskoraka između energetske potražnje i ponude.

- (7) Ubrzavanje obnove postojeće energetske infrastrukture i uvođenje nove energetske infrastrukture ključno je za postizanje ciljeva energetske i klimatske politike Unije, koji se sastoje od uspostave unutarnjeg energetskeg tržišta, jamstva sigurnosti opskrbe, posebno plinom i naftom, smanjenja emisija stakleničkih plinova za 20% (30% pod pravim uvjetima), povećanja udjela obnovljive energije u konačnoj potrošnji energije na 20% i postizanja 20%-tnog povećanja energetske učinkovitosti do 2020. pri čemu veća energetska učinkovitost može doprinijeti smanjenju potrebe za izgradnjom novih infrastrukture. Istodobno, Unija treba pripremiti svoju infrastrukturu za daljnju dugoročnu dekarbonizaciju svojeg energetskeg sustava do 2050. Ova bi Uredba stoga trebala moći prihvatiti moguće buduće ciljeve Unije u području energetske i klimatske politike.
- (8) Unatoč činjenici da se Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina predviđa unutarnje energetske tržište, tržište ostaje rascjepkano zbog nedovoljne međusobne povezanosti između nacionalnih energetskeg mreža i ne posve optimalnog korištenja postojeće energetske infrastrukture. Međutim, integrirane mreže u čitavoj Uniji i uvođenje pametnih mreža ključni su za osiguranje konkurentnog i ispravno funkcionirajućeg integriranog tržišta, postizanje optimalnog korištenja energetske infrastrukture, veću energetskeg učinkovitost i uključivanje distribuiranih obnovljivih izvora energije te promicanje rasta, zapošljavanja i održivog razvoja.
- (9) Energetskeg infrastrukturu Unije trebalo bi stoga dograditi kako bi se spriječili tehnički kvarovi i povećala njezina otpornost na takve kvarove, prirodne nepogode ili nesreće izazvane ljudskim djelovanjem, negativne učinke klimatskeg promjena i prijetnje njezinoj sigurnosti, posebno u vezi s europskom kritičnom infrastrukturom kako je navedeno u Direktivi Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite.
- (10) Transport nafte kopnenim naftovodima radije nego vodenim putem može znatno doprinijeti smanjenju rizika za okoliš povezanog s transportom nafte.
- (11) Važnost pametnih mreža u postizanju ciljeva energetske politike Unije priznata je u komunikaciji Komisije od 12. travnja 2011. pod nazivom "Pametne mreže: od inovacije do uvođenja".
- (12) Energetskeg skladišni prostori i objekti za prihvat, skladištenje i uplinjavanje ili dekompresiju ukapljenog prirodnog plina (LNG) i komprimiranog prirodnog plina (CNG) imaju sve značajniju ulogu u europskoj energetskeg infrastrukturi. Proširenje takvih energetskeg infrastrukturnih objekata čini važan sastavni dio dobro funkcionirajuće mrežne infrastrukture.
- (13) U komunikaciji Komisije od 7. rujna 2011. pod nazivom "Energetskeg politika EU-a: povezivanje s partnerima izvan naših granica" istaknuta je potreba da Unija u svoje vanjske odnose uključi promicanje razvoja energetskeg infrastrukture s ciljem podupiranja socijalno-gospodarskeg razvoja izvan granica Unije. Unija bi trebala olakšati infrastrukturne projekte povezujući energetskeg mreže Unije s mrežama trećih zemalja,

posebno sa susjednim zemljama i sa zemljama s kojima je Unija uspostavila posebnu energetska suradnju.

- (14) S ciljem osiguranja stabilnosti napona i frekvencije, posebna bi se pozornost trebala usmjeriti na stabilnost europske elektroenergetske mreže u promjenjivim uvjetima uzrokovanim rastućim dotokom energije iz obnovljivih izvora koji su po prirodi promjenjivi.
- (15) Ulaganje potrebno do 2020. u infrastrukturu za prijenos električne energije i plina od europskog značaja procijenjeno je na oko 200 milijardi EUR. Značajno povećanje u opsegu ulaganja u odnosu na prijašnje trendove i hitnost provedbe prioriteta energetske infrastrukture zahtijeva novi pristup u načinu uređenja i financiranja energetskih infrastrukture, a posebno onih prekograničnih.
- (16) U radnom dokumentu osoblja Komisije za Vijeće od 10. lipnja 2011. pod nazivom "Potrebe ulaganja u energetska infrastrukturu i zahtjevi financiranja" ističe se da za otprilike polovicu ukupnih ulaganja potrebnih za desetljeće do 2020. postoji rizik da ne budu uopće provedena ili ne budu provedena na vrijeme zbog prepreka povezanih s izdavanjem dozvola, regulatornim pitanjima i financiranjem.
- (17) Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za pravovremeni razvoj i interoperabilnost transeuropskih energetskih mreža kako bi se postigli ciljevi energetske politike Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o osiguravanju funkcioniranja unutarnjeg energetskog tržišta i sigurnosti opskrbe u Uniji, promicanju energetske učinkovitosti i ušteda energije te razvoja novih i obnovljivih oblika energije, kao i o promicanju međusobnog povezivanja energetskih mreža. S tim ciljevima ova Uredba doprinosi pametnom, održivom i uključivom rastu i donosi koristi čitavoj Uniji u smislu konkurentnosti te gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije.
- (18) Za razvoj transeuropskih mreža i njihovu učinkovitu interoperabilnost bitno je osigurati operativnu koordinaciju između operatora prijenosnih sustava (TSO) električne energije. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu odgovarajućih odredaba Uredbe (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije u tom smislu, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije. Postupak ispitivanja trebao bi se koristiti za usvajanje smjernica o provedbi operativne koordinacije između operatora prijenosnih sustava (TSO) električne energije na razini Unije, s obzirom na to da će se te smjernice u pravilu primjenjivati na sve operatore prijenosnih sustava (TSO).
- (19) Agenciji za suradnju energetskih regulatora ("Agencija") uspostavljenoj Uredbom (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća dodijeljeni su važni dodatni zadaci na temelju ove Uredbe i trebalo bi joj dati pravo zaračunavanja naknada za neke od tih dodatnih zadataka.
- (20) Nakon bliskog savjetovanja sa svim državama članicama i dionicima, Komisija je utvrdila 12 strateških prioriteta transeuropske energetske infrastrukture, čija je provedba do 2020. bitna za postizanje ciljeva energetske i klimatske politike Unije. Ti prioriteti obuhvaćaju različita zemljopisna područja ili tematska područja u vezi s prijenosom i skladištenjem električne energije, prijenosom plina, skladištenjem i infrastrukturom za ukapljeni ili komprimirani prirodni plin, pametnim mrežama, elektroenergetskim autocestama, prijevozom ugljikovog dioksida i naftnom infrastrukturom.

- (21) Projekti od zajedničkog interesa trebali bi udovoljavati zajedničkim, transparentnim i objektivnim kriterijima u pogledu njihovog doprinosa ciljevima energetske politike. Kad se radi o električnoj energiji i plinu, kako bi bili prihvatljivi za uključenje u drugi i naredne popise Unije, projekti bi trebali biti dijelom najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže. Taj plan trebao bi posebno uzeti u obzir zaključke Europskog vijeća od 4. veljače 2011. u vezi s potrebom integriranja perifernih energetskih tržišta.
- (22) Trebalo bi osnovati regionalne skupine za predlaganje i preispitivanje projekata od zajedničkog interesa, što bi dovelo do uspostave regionalnih popisa projekata od zajedničkog interesa. S ciljem osiguranja širokog konsenzusa, te bi regionalne skupine trebale osigurati blisku suradnju između država članica, nacionalnih regulatornih tijela, promotora projekta i relevantnih dionika. Suradnja bi se trebala što je više moguće oslanjati na postojeće strukture regionalne suradnje nacionalnih regulatornih tijela i operatora prijenosnih sustava (TSO) i druge strukture koje su uspostavile države članice i Komisija. U kontekstu te suradnje, nacionalna regulatorna tijela bi se trebala, kad je to potrebno, savjetovati s regionalnim skupinama, između ostalog, o izvedivosti regulatornih aspekata predloženih projekata i o izvedivosti predloženog roka za regulatorno odobrenje.
- (23) Kako bi se osiguralo da popis projekata od zajedničkog interesa na razini Unije ("popis Unije") bude ograničen na projekte koji najviše doprinose provedbi prioritetnih koridora i područja strateške energetske infrastrukture, ovlasti usvajanja i preispitivanja popisa Unije trebalo bi dodijeliti Komisiji u skladu s člankom 290. UFEU-a, poštujući istodobno pravo država članica na odobravanje projekata od zajedničkog interesa povezanih s njihovim državnim područjem. U skladu s analizom provedenom u okviru procjene utjecaja koji se prilaže prijedlogu, a koji je doveo do ove Uredbe, broj takvih projekata procjenjuje se na nekih 100 u području električne energije, odnosno 50 u području plina. Uzimajući u obzir tu procjenu i potrebu osiguranja postizanja ciljeva ove Uredbe, ukupan broj projekata od zajedničkog interesa trebao bi ostati savladiv te stoga ne bi smio značajno prelaziti brojku od 220. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (24) Novi bi popis Unije trebalo sastavljati svake dvije godine. Projekti od zajedničkog interesa koji su dovršeni ili više ne ispunjavaju relevantne kriterije i zahtjeve navedene u ovoj Uredbi ne bi se smjeli pojavljivati na sljedećem popisu Unije. Iz tog razloga, postojeći projekti od zajedničkog interesa koji trebaju biti uvršteni u sljedeći popis Unije trebali bi podlijegati istom postupku odabira za uspostavu regionalnih popisa i uspostavu popisa Unije kao predloženi projekti; međutim, trebalo bi voditi računa o smanjenju, što je više moguće, proizašlog administrativnog opterećenja, na primjer korištenjem u najvećoj mogućoj mjeri prethodno dostavljenih podataka i uzimanjem u obzir godišnjih izvješća promotora projekta.
- (25) Projekte od zajedničkog interesa trebalo bi provesti čim prije te detaljno pratiti i evaluirati, uz minimalno administrativno opterećenje za promotore projekta. Komisija bi trebala imenovati europske koordinate za projekte koji se suočavaju s posebnim teškoćama.
- (26) Postupci izdavanja dozvola ne bi smjeli dovesti do administrativnih opterećenja koji su nerazmjerni veličini ili složenosti projekta niti stvoriti prepreke razvoju transeuropskih mreža i pristupa tržištu. U zaključcima Vijeća od 19. veljače 2009. istaknuta je potreba utvrđivanja i uklanjanja prepreka ulaganju, također putem racionalizacije postupaka planiranja i savjetovanja. Ti su zaključci također potkrijepljeni zaključcima Europskog

vijeća od 4. veljače 2011. koji ponovno ističu važnost pojednostavljenja i poboljšanja postupaka izdavanja dozvola poštujući nacionalne ovlasti.

- (27) Planiranje i provedbu projekata Unije od zajedničkog interesa u područjima energetske, prometne i telekomunikacijske infrastrukture trebalo bi uskladiti kako bi se stvorile sinergije kada god to ima smisla s cjelokupnoga gospodarskog, tehničkog, okolišnog ili stajališta prostornog planiranja te vodeći računa o relevantnim sigurnosnim aspektima. Tako bi prilikom planiranja raznih europskih mreža prednost mogla biti dana integriranim prometnim, komunikacijskim i energetskim mrežama, kako bi se osiguralo minimalno zauzimanje zemljišta, osiguravajući pri tom, kadgod je moguće, ponovno korištenje postojećih ili napuštenih trasa, s ciljem smanjenja na najmanju mjeru svakog negativnog društvenog, gospodarskog i financijskog utjecaja te utjecaja na okoliš.
- (28) Projekti od zajedničkog interesa trebali bi dobiti “prioritetni status” na nacionalnoj razini radi osiguranja brze administrativne obrade. Nadležna bi tijela trebala smatrati projekte od zajedničkog interesa projektima od javnog interesa. Projekti s negativnim utjecajem na okoliš, zbog prevladavajućeg javnog interesa, trebali bi dobiti odobrenje kada su zadovoljeni svi uvjeti na temelju Direktive Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore i Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike.
- (29) Uspostava nadležnog tijela ili nadležnih tijela koja objedinjuju ili usklađuju sve postupke izdavanja dozvola (“sve na jednom mjestu”) trebala bi smanjiti složenost, povećati učinkovitost i transparentnost te pomoći jačanju suradnje među državama članicama. Nakon njihovog određivanja, nadležna bi tijela trebala čim prije početi s radom.
- (30) Unatoč postojanju utvrđenih standarda za sudjelovanje javnosti u postupcima donošenja odluka u vezi s okolišom, potrebne su dodatne mjere s ciljem osiguranja najviših mogućih standarda transparentnosti i sudjelovanja javnosti za sva relevantna pitanja u postupku izdavanja dozvola za projekte od zajedničkog interesa.
- (31) Ispravna i usklađena provedba Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, prema potrebi Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš, Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998. (“Aarhuška konvencija”) i Konvencije iz Espooa o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (“Konvencija iz Espooa”) trebala bi osigurati usklađenost glavnih načela procjene učinaka na okoliš, uključujući i u prekograničnom kontekstu. Države članice trebale bi uskladiti svoje procjene projekata od zajedničkog interesa i, prema potrebi, provesti zajedničke procjene. Države bi članice trebalo poticati da razmijene najbolje prakse i ojačaju administrativne sposobnosti za postupke izdavanja dozvola.
- (32) Važno je pojednostavniti i poboljšati postupke izdavanja dozvola, poštujući – u mjeri u kojoj je to moguće i uzimajući u obzir načelo supsidijarnosti – nacionalne ovlasti i postupke za izgradnju nove infrastrukture. S obzirom na hitnost razvoja energetskih infrastruktura, pojednostavnjenje postupka izdavanja dozvola trebalo bi biti popraćeno jasnim rokom u kojem odgovarajuća tijela donose odluku u vezi izgradnje projekta. Taj bi rok trebao potaknuti učinkovitije definiranje i obradu postupaka i ni u kojem slučaju ne bi smio ugroziti visoke standarde zaštite okoliša i sudjelovanja javnosti. U vezi s maksimalnim rokovima utvrđenima ovom Uredbom, države članice mogle bi unatoč

tome težiti njihovom skraćanju ako je izvedivo. Nadležna bi tijela trebala osigurati usklađenost s rokovima, a države bi članice trebale nastojati osigurati najučinkovitiju moguću obradu žalbi koje osporavaju materijalnu ili postupovnu zakonitost sveobuhvatne odluke.

- (33) Kada države članice to smatraju primjerenim, u sveobuhvatnu odluku mogu uvrstiti odluke donesene u kontekstu: pregovora s pojedinačnim vlasnicima zemljišta o odobravanju pristupa, vlasništva ili prava na uporabu zemljišta; prostornih planova koji određuju opću namjenu zemljišta određene regije, obuhvaćaju druge razvoje kao što su autoceste, željeznica, zgrade i prirodna zaštićena područja i koji nisu izrađeni za posebnu svrhu planiranog projekta; izdavanja uporabnih dozvola. U kontekstu postupaka izdavanja dozvola, projekt od zajedničkog interesa mogao bi uključivati povezanu infrastrukturu u mjeri u kojoj je to bitno za izgradnju ili funkcioniranje projekta.
- (34) Ova Uredba, a posebno odredbe o izdavanju dozvola, sudjelovanju javnosti i provedbi projekata od zajedničkog interesa, trebala bi se primjenjivati ne dovodeći u pitanje međunarodno pravo i pravo Unije, uključujući odredbe o zaštiti okoliša i zdravlja ljudi te odredbe usvojene na temelju zajedničke ribarske i pomorske politike.
- (35) Troškove razvoja, izgradnje, djelovanja i održavanja projekata od zajedničkog interesa trebali bi u pravilu u potpunosti snositi korisnici infrastrukture. Projekti od zajedničkog interesa trebali bi biti prihvatljivi za prekograničnu raspodjelu troškova kada procjena potražnje na tržištu ili očekivanih učinaka na tarife ukazuje da se ne može očekivati da troškovi budu nadoknađeni tarifama koje plaćaju korisnici infrastrukture.
- (36) Osnova za raspravu o odgovarajućoj raspodjeli troškova trebala bi biti analiza troškova i koristi infrastrukturnog projekta na temelju usklađene metodologije analize energetskog sustava, u okviru 10-godišnjih planova razvoja mreže koje je izradila Europska mreža operatora prijenosnih sustava na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009 i Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i koje je preispitala Agencija. Ta bi analiza mogla uzeti u obzir pokazatelje i odgovarajuće referentne vrijednosti za usporedbu jediničnih troškova ulaganja.
- (37) Na sve više integriranom unutarnjem energetskom tržištu, jasna i transparentna pravila prekogranične raspodjele troškova nužna su s ciljem ubrzavanja ulaganja u prekograničnu infrastrukturu. Europsko vijeće je 4. veljače 2011. podsjetilo na važnost promicanja regulatornog okvira privlačnog ulaganju u mreže, uz određivanje tarifa na razinama sukladnima potrebama financiranja i odgovarajućoj raspodjeli troškova za prekogranična ulaganja, povećavajući tržišno natjecanje i konkurentnost i uzimajući u obzir utjecaj na potrošače. Prilikom odlučivanja o prekograničnoj raspodjeli troškova, nacionalna regulatorna tijela trebala bi osigurati da njezin utjecaj na nacionalne tarife ne predstavlja nerazmjerno opterećenje za potrošače. Nacionalna regulatorna tijela trebala bi također izbjegavati dvostruku potporu projektima uzimajući u obzir stvarne ili procijenjene pristojbe i prihode. Te bi pristojbe i prihode trebalo uzeti u obzir samo u mjeri u kojoj su namijenjeni pokrivanju dotičnih troškova i što je moguće više povezani s projektima. Kada zahtjev za ulaganje uzima u obzir koristi izvan granica dotične države članice, nacionalna bi se regulatorna tijela trebala savjetovati s dotičnim operatorima prijenosnih sustava (TSO) o analizi troškova i koristi za određeni projekt.
- (38) Postojećim pravom unutarnjeg energetskog tržišta zahtijeva se da tarife za pristup plinskim i elektroenergetskim mrežama daju odgovarajuće poticaje za ulaganje. Prilikom primjene prava unutarnjeg energetskog tržišta, nacionalna bi regulatorna tijela trebala osigurati stabilan i predvidiv regulatorni okvir s poticajima za projekte od zajedničkog interesa, uključujući dugoročne poticaje, koji su razmjerni razini specifičnog rizika

projekta. To se posebno odnosi na inovativne tehnologije prijenosa električne energije omogućujući integraciju velikih razmjera obnovljive energije, distribuiranih izvora energije ili odgovora na potražnju u međusobno povezanim mrežama te na infrastrukturu za prijenos plina koja bi ponudila veći kapacitet ili dodatnu fleksibilnost tržištu kako bi se omogućilo kratkoročno trgovanje ili rezervna opskrba u slučaju poremećaja u opskrbi.

- (39) Ova se Uredba primjenjuje samo na izdavanje dozvola, sudjelovanje javnosti i regulatornu obradu projekata od zajedničkog interesa u smislu navedenom u ovoj Uredbi. Države članice mogu unatoč tome primijeniti, na temelju njihovog nacionalnog prava, ista ili slična pravila na druge projekte koji nemaju status projekata od zajedničkog interesa unutar područja primjene ove Uredbe. U pogledu regulatornih poticaja države članice mogu primijeniti, na temelju njihovog nacionalnog prava, ista ili slična pravila na projekte od zajedničkog interesa koji pripadaju kategoriji skladištenja električne energije.
- (40) Države članice koje trenutačno ne predviđaju pravni status najvećeg nacionalnog značaja koji je moguće pripisati energetske infrastrukturnim projektima u kontekstu postupaka izdavanja dozvola trebale bi razmotriti uvođenje takvog statusa, posebno evaluirajući bi li to ubrzalo postupke izdavanja dozvola.
- (41) Europski energetske program za oporavak (EPR), uspostavljen Uredbom (EZ) br. 663/2009 Europskog parlamenta i Vijeća pokazao je dodatnu vrijednost privatnog financiranja financijskom polugom putem značajne financijske pomoći Unije s ciljem omogućivanja provedbe projekata od europskog značaja. Europsko vijeće je 4. veljače 2011. priznalo da neki energetske infrastrukturni projekti mogu zahtijevati ograničeno javno financiranje za pridobivanje privatnog financiranja. U svjetlu gospodarske i financijske krize i proračunskih ograničenja, unutar sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira trebalo bi razviti ciljanu potporu, u obliku bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata, koja će privući nove ulagatelje u prioritetne koridore i područja energetske infrastrukture, uz minimalni proračunski doprinos Unije. Relevantne mjere trebale bi se temeljiti na iskustvu stečenom tijekom pilot faze nakon koje bi uslijedilo uvođenje obveznica projekata za financiranje infrastrukturnih projekata.
- (42) Projekti od zajedničkog interesa u području električne energije, plina i ugljikovog dioksida trebali bi biti prihvatljivi za dobivanje financijske pomoći Unije za studije i, u određenim uvjetima, za radove čim takvo financiranje postane raspoloživo na temelju odgovarajuće uredbe o instrumentu za povezivanje Europe u obliku bespovratnih sredstava ili inovativnih financijskih instrumenata. Time će se osigurati da potporu po mjeri mogu dobiti oni projekti od zajedničkog interesa koji nisu održivi unutar postojećeg regulatornog okvira i u tržišnim uvjetima. Važno je izbjeći svako narušavanje tržišnog natjecanja, posebno između projekata koji doprinose postizanju istog prioritetnog koridora Unije. Takva financijska pomoć trebala bi osigurati potrebne sinergije sa Strukturnim fondovima, iz kojih će se financirati pametne energetske distribucijske mreže od lokalnog ili regionalnog značaja. Postupak u tri koraka primjenjuje se na ulaganja u projekte od zajedničkog interesa. Prvo, tržište bi trebalo imati prednost kod ulaganja. Drugo, ako ulaganja nisu učinjena putem tržišta, trebalo bi pronaći regulatorna rješenja, prilagoditi odgovarajući regulatorni okvir ako je potrebno te osigurati ispravnu primjenu odgovarajućeg regulatornog okvira. Treće, ako prva dva koraka nisu dovoljna za dobivanje nužnih ulaganja u projekte od zajedničkog interesa, financijska pomoć Unije mogla bi se odobriti ako projekt od zajedničkog interesa udovoljava primjenjivim kriterijima prihvatljivosti.
- (43) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest razvoj i interoperabilnost transeuropskih energetske mreža i povezivanje s takvim mrežama, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti

mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

- (44) Uredbe (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (45) Odluku br. 1364/2006/EZ trebalo bi stoga staviti izvan snage.

POGLAVLJE I. **OPĆE ODREDBE**

Članak 1. **Predmet i područje primjene**

1. Ovom se Uredbom utvrđuju smjernice za pravovremeni razvoj i interoperabilnost projekata od interesa Energetske zajednice.
2. Ovom se Uredbom posebno:
 - (a) pristupa utvrđivanju projekata od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture u području električne energije, plina i nafte, kao i tematsko područje “razvoj pametne mreže” navedenih u Prilogu I. (“Kategorije i područja energetske infrastrukture”);
 - (b) olakšava pravovremena provedba projekata od interesa Energetske zajednice pojednostavnjenjem, bliskijom koordinacijom i ubrzavanjem postupaka izdavanja dozvola te većim sudjelovanjem javnosti;
 - (c) predviđaju pravila i smjernice za prekograničnu raspodjelu troškova i poticaje povezane s rizikom za projekte od interesa Energetske zajednice;
 - (d) utvrđuju uvjeti prihvatljivosti projekata od interesa Energetske zajednice za tehničku i financijsku pomoć Unije iz Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) i Instrumenta za ulaganja u susjedstvo.

Članak 2. **Definicije**

Za potrebe ove Uredbe, pored definicija predviđenih u direktivama 2009/28/EZ, 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, uredbama (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) “energetska infrastruktura” znači svaka fizička oprema ili objekt koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture, a nalazi se unutar Ugovornih strana ili povezuje Ugovorne strane, ili povezuje Ugovorne strane i države članice;
- (2) “sveobuhvatna odluka” znači odluka ili niz odluka koje donosi tijelo ili tijela Ugovorne strane, ne uključujući sudove, koje određuje može li ili ne promotor projekta dobiti odobrenje za izgradnju energetske infrastrukture za realizaciju projekta ne dovodeći u pitanje niti jednu odluku donesenu u kontekstu upravnog žalbenog postupka;
- (3) “projekt” znači jedan ili više vodova, cjevovoda, objekata, opreme ili instalacija koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture;

- (4) “projekt od interesa Energetske zajednice” znači projekt nužan za provedbu energetske infrastrukture i koji se nalazi na popisu projekata od interesa Energetske zajednice iz članka 3.;
- (5) “usko grlo energetske infrastrukture” znači ograničenje fizičkih protoka u energetskom sustavu zbog nedostatnog kapaciteta prijenosa, što uključuje, između ostalog, nedostatak infrastrukture;
- (6) “promotor projekta” znači jedno od sljedećeg:
 - (a) operator prijenosnog sustava (TSO), operator distribucijskog sustava ili drugi operator ili ulagatelj koji razvija projekt od interesa Energetske zajednice;
 - (b) ako postoji nekoliko operatora prijenosnih sustava (TSO), operatora distribucijskih sustava, drugih operatora, ulagatelja ili skupina tih osoba, subjekt s pravnom osobnosti na temelju primjenjivog nacionalnog prava, koji je određen njihovim ugovornim sporazumom i koji ima ovlasti prihvatiti pravne obveze i snositi financijsku odgovornost u ime stranaka ugovornog sporazuma;
- (7) “pametna mreža” znači elektroenergetska mreža koja na isplativ način može objediniti ponašanje i djelovanje svih korisnika koji su na nju spojeni, uključujući proizvođače, potrošače i one koje proizvode i troše, s ciljem osiguranja ekonomski učinkovitog i održivog elektroenergetskog sustava s malim gubicima i visokom razinom kvalitete, sigurnosti opskrbe i zaštite;
- (8) “radovi” znači kupnja, nabava i uporaba sastavnih dijelova, sustava i usluga, uključujući softver, izradu nacrtu i izvođenje građevinskih radova i montažu u vezi s projektom, prihvaćanje tehničkih uvjeta montaže i početak provedbe projekta;
- (9) “studije” znači aktivnosti potrebne za pripremu provedbe projekta, uključujući pripreme studije, studije izvedivosti, evaluacijske studije, studije ispitivanja i validacijske studije, uključujući softver, i sve ostale mjere tehničke podrške, uključujući prethodne aktivnosti utvrđivanja i razvoja projekta te odlučivanja o njegovu financiranju, kao što su izviđanje dotičnih lokacija i priprema financijskog paketa;
- (10) “nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo određeno u skladu s člankom 35. stavkom 1. Direktive 2009/72/EZ ili člankom 39. stavkom 1. Direktive 2009/73/EZ, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC;
- (11) “puštanje u rad” znači postupak puštanja projekta u rad nakon njegove izgradnje.

POGLAVLJE II.
PROJEKTI OD INTERESA ENERGETSKE ZAJEDNICE

Članak 3.

Popis projekata od interesa Energetske zajednice

1. Ovom se Uredbom utvrđuju dvije skupine kako je navedeno u Prilogu II.1. Članstvo svake skupine temelji se na kategorijama kako je navedeno u Prilogu I. Ovlasti odlučivanja u skupinama ograničene su na strane Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, na koje se u tu svrhu upućuje kao na tijelo odlučivanja skupina.
2. Svaka skupina donosi svoj poslovnik, uzimajući u obzir odredbe navedene u Prilogu II.

3. Tijelo odlučivanja svake skupine usvaja preliminarni popis predloženih projekata od interesa Energetske zajednice sastavljen u skladu s postupkom navedenim u Prilogu II.2., prema njihovom zadovoljenju kriterija iz članka 4.

Skupina prilikom sastavljanja svojeg preliminarnog popisa:

- (a) za svaki pojedinačni prijedlog projekta od interesa Energetske zajednice traži odobrenje Ugovornih strana ili država članica, na čije se državno područje projekt odnosi; ako Ugovorna strana ili država članica donese odluku o nedavanju svojeg odobrenja, dotičnoj skupini navodi opravdane razloge takve odluke;
- (b) uzima u obzir savjet Tajništva Energetske zajednice čiji je cilj imati savladiv ukupan broj projekata od interesa Energetske zajednice.

4. Ministarsko vijeće utvrđuje popis projekata od interesa Energetske zajednice (“popis Energetske zajednice”), Odlukom prema Glavi (*Naslovu*) III. Ugovora.

Prilikom izvršavanja svoje ovlasti, Ministarsko vijeće osigurava utvrđivanje popisa Energetske zajednice svake dvije godine, na temelju preliminarnih popisa koje donose tijela odlučivanja skupina kako je utvrđeno u Prilogu II.1. točki (2), slijedeći postupak naveden u stavku 3. ovog članka.

Odstupajući od prethodnog podstavka, usvajanje popisa Energetske zajednice svake dvije godine obustavlja se, čekajući da Europska unija usvoji novu Uredbu kojom se ukida i zamjenjuje Uredba (EU) br. 347/2013, te njezino naknadno uključivanje i usvajanje, gdje je relevantno, u *acquis communautaire* Energetske zajednice. Do utvrđivanja novog popisa projekata od interesa Energetske zajednice (“popis Energetske zajednice”), popisi priloženi Odluci broj 2020/04/MC-ENC i Preporuci broj 2020/01/MC-EnC o projektima od zajedničkog interesa između Ugovornih strana i država članica Europske unije ostaju na snazi.¹

Sljedeći popis Energetske zajednice nakon onog koji je Ministarsko vijeće usvojilo 24. listopada 2013. usvaja se do 31. prosinca 2016.

5. Prilikom donošenja popisa Energetske zajednice na temelju preliminarnih popisa, Ministarsko vijeće:

- (a) osigurava uvrštavanje samo onih projekata koji zadovoljavaju kriterije iz članka 4.;
- (b) osigurava dosljednost između regija, uzimajući u obzir mišljenje Regulatornog odbora iz Priloga II.2. točke (10);
- (c) uzima u obzir svako mišljenje dotičnih Ugovornih strana i država članica kako je navedeno u Prilogu II.2. točki (7); i
- (d) teži savladivom ukupnom broju projekata od interesa Energetske zajednice na popisu Energetske zajednice.

6. Projekti od interesa Energetske zajednice uvršteni na popis Energetske zajednice sukladno stavku 4. ovog članka podnijet će se s ciljem da postanu sastavni dio relevantnih regionalnih investicijskih planova na temelju članka 12. uredba (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 i dotičnih nacionalnih 10-godišnjih planova razvoja mreže na temelju članka 22. direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ i drugih dotičnih nacionalnih infrastrukturnih planova, prema potrebi. Ti projekti dobivaju najveći mogući prioritet u okviru svakog od tih planova.

¹ Ovaj je podstavak dodan Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice broj 2021/11/MC-EnC od 30. studenog 2021. o dopuni Odluke 2015/09/MC-EnC.

Članak 4.

Kriteriji za projekte od interesa Energetske zajednice

1. Projekti od interesa Energetske zajednice zadovoljavaju sljedeće opće kriterije:
 - (a) projekt pripada u najmanje jednu od kategorija i područja energetske infrastrukture navedenima u Prilogu I;
 - (b) potencijalne cjelokupne koristi projekta, procijenjene u skladu s odgovarajućim posebnim kriterijima iz stavka 2., dugoročno nadilaze njegove troškove, i
 - (c) projekt zadovoljava bilo koji od sljedećih kriterija:
 - i. uključuje najmanje dvije Ugovorne strane ili Ugovornu stranu i državu članicu izravnim prelaskom granice dvije ili više Ugovornih strana ili jedne Ugovorne strane i jedne ili više država članica;
 - ii. nalazi se na državnom području jedne Ugovorne strane i ima značajan prekogranični učinak naveden u Prilogu III.1.;
 - iii. <...>²
2. Sljedeći posebni kriteriji primjenjuju se na projekte od interesa Energetske zajednice koji pripadaju posebnim kategorijama energetske infrastrukture:
 - (a) za projekte prijenosa i skladištenja električne energije koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedenim u Prilogu I.1. točkama od (a) do (c), projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
 - i. integraciji tržišta <...> i smanjenjem uskih grla energetske infrastrukture; tržišnom natjecanju i fleksibilnosti sustava;
 - ii. održivosti, između ostalog, putem uključivanja obnovljive energije u mrežu i prijenosa te energije do velikih potrošačkih centara i skladišta;
 - iii. sigurnosti opskrbe, između ostalog putem interoperabilnosti, odgovarajućih priključaka te sigurnog i pouzdanog rada sustava;
 - (b) za plinske projekte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedene u Prilogu I.2., projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
 - i. integraciji tržišta <...> i smanjenjem uskih grla energetske infrastrukture; interoperabilnosti i fleksibilnosti sustava;
 - ii. sigurnosti opskrbe, između ostalog, putem odgovarajućih priključaka i diversifikacije izvora opskrbe, drugih strana u opskrbi i pravaca;
 - iii. tržišnom natjecanju, između ostalog, putem diversifikacije izvora opskrbe, drugih strana u opskrbi i pravaca;
 - iv. održivosti, između ostalog putem smanjenja emisija, podupiranjem povremene proizvodnje obnovljive energije i povećanjem uporabe obnovljivog plina;

² <...> označava tekst Uredbe EU koji nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice (za relevantne dijelove teksta vidjeti Odluku Ministarskog vijeća broj 2015/09/MC-EnC).

- (c) za projekte električne pametne mreže koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture navedenoj u Prilogu I.1. točki (d), projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
 - i. povezivanju i uključivanju korisnika mreže s novim tehničkim zahtjevima u vezi s njihovom ponudom i potražnjom električne energije;
 - ii. učinkovitosti i interoperabilnosti prijenosa i distribucije električne energije u svakodnevnom radu mreže;
 - iii. sigurnosti mreže, kontroli sustava i kvaliteti opskrbe;
 - iv. optimiziranom planiranju budućih isplativih ulaganja u mrežu;
 - v. funkcioniranju tržišta i uslugama klijenata;
 - vi. uključivanju korisnika u upravljanje njihovom uporabom energije;
- (d) za projekte transporta nafte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedenim u Prilogu I.3., projekt značajno doprinosi barem jednom od sljedećih posebnih kriterija:
 - i. sigurnosti opskrbe smanjenjem ovisnosti o jednom izvoru ili pravcu opskrbe;
 - ii. učinkovitoj i održivoj primjeni resursa putem ublažavanja rizika za okoliš;
 - iii. interoperabilnosti;
- (e) <...>

3. Za projekte koji pripadaju kategorijama energetske infrastrukture navedenim u Prilogu I.1. do 3., kriteriji navedeni u ovom članku procjenjuju se u skladu s pokazateljima iz Priloga III.2. do 5.

4. S ciljem olakšavanja procjene svih projekata koji bi mogli biti prihvatljivi kao projekti od interesa Energetske zajednice i koji bi mogli biti uvršteni na preliminarni popis, svaka skupina procjenjuje koristi svakog projekta na transparentan i objektivan način. Svaka skupina utvrđuje svoju metodu procjene na osnovi ukupnog doprinosa kriterijima iz stavka 2.; ta procjena dovodi do razvrstavanja projekata za internu primjenu skupine. Niti preliminarni popis niti popis Energetske zajednice ne sadrže nikakvo razvrstavanje niti se takvo razvrstavanje koristi za neke kasnije svrhe osim kako je opisano u Prilogu II.2. točki (12).

Prilikom procjene projekata, svaka skupina može nadalje uzeti u obzir:

- (a) hitnost svakog predloženog projekta kako bi se udovoljilo ciljevima energetske politike Unije o integraciji tržišta, između ostalog, ukidanjem izolacije najmanje jedne države članice i tržišnog natjecanja, održivosti i sigurnosti opskrbe;
- (b) broj Ugovornih strana i država članica na koje svaki projekt utječe, osiguravajući jednake mogućnosti za projekte koji uključuju rubne Ugovorne strane i države članice;
- (c) doprinos svakog projekta teritorijalnoj koheziji; i
- (d) komplementarnost u vezi s drugim predloženim projektima.

Za projekte pametne mreže koji pripadaju kategoriji energetske infrastrukture navedenoj u Prilogu I.1. točki (d), razvrstavanje se provodi za one projekte koji utječu na dvije iste Ugovorne strane i u obzir se također uzima broj korisnika na koje projekt utječe, godišnja potrošnja energije i udio proizvodnje iz izvora, koje nije moguće revidirati, u području tih korisnika.

5. Kada projekt izravno prelazi granicu jedne ili više Ugovornih strana i jednu ili više država članica, kako bi se smatrao projektom od interesa Energetske zajednice, prvo će mu se dodijeliti status projekta od zajedničkog interesa unutar Europske unije.

6. Projekt koji izravno prelazi granicu jedne ili više Ugovornih strana i jedne ili više država članica kojem nije dodijeljen status projekta od zajedničkog interesa unutar Europske unije može se razvijati na dobrovoljnoj osnovi kao projekt od zajedničkog interesa.

Članak 5.

Provedba i praćenje

1. Promotori projekta izrađuju plan provedbe za projekte od interesa Energetske zajednice, uključujući raspored za svaki od sljedećeg:

- (a) studije izvedivosti i projektne studije;
- (b) odobrenje nacionalnog regulatornog tijela ili nekog drugog dotičnog tijela;
- (c) izgradnju i puštanje u rad;
- (d) izdavanje dozvola iz članka 10. stavka 4. točke (b).

2. Operatori prijenosnih sustava (TSO), operatori distribucijskih sustava i drugi operatori međusobno surađuju s ciljem olakšavanja razvoja projekata od interesa Energetske zajednice u njihovom području.

3. Tajništvo Energetske zajednice i dotične skupine prate napredak postignut na provedbi projekata od interesa Energetske zajednice i, prema potrebi, daju preporuke kako bi se olakšala provedba projekata od interesa Energetske zajednice. Skupine mogu zahtijevati dostavljanje dodatnih informacija u skladu sa stavcima 4., 5. i 6., sazivati sastanke s dotičnim stranama i pozvati Tajništvo Energetske zajednice da provjeri dostavljene informacije na mjestu.

4. Do 31. ožujka svake godine nakon godine uključivanja projekta od interesa Energetske zajednice na popis Energetske zajednice u skladu s člankom 3., promotori projekta podnose godišnje izvješće, za svaki projekt koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu I.1. i 2., nadležnom tijelu iz članka 8. i bilo Regulatornom odboru ili, za projekte koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.3., dotičnoj skupini. U tom je izvješću detaljno opisano sljedeće:

- (a) napredak postignut na razvoju, izgradnji i puštanju projekta u rad, posebno u pogledu postupaka izdavanja dozvola i savjetovanja;
- (b) prema potrebi, kašnjenja u odnosu na plan provedbe, razlozi takvih kašnjenja i drugih teškoća na koje se naišlo;
- (c) prema potrebi, revidirani plan čiji je cilj prevladavanje kašnjenja.

5. U roku od tri mjeseca od primitka godišnjih izvješća iz stavka 4. ovog članka, Tajništvo Energetske zajednice podnosi skupinama konsolidirano izvješće za projekte od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. i 2., evaluirajući postignuti napredak i, prema potrebi, daje preporuke o tome kako prevladati kašnjenja i moguće teškoće. <...>

6. Svake godine nadležna tijela iz članka 8. podnose izvješće odnosnoj skupini o napretku i, prema potrebi, kašnjenjima u provedbi projekata od interesa Energetske zajednice koji se nalaze na njihovom državnom području s obzirom na postupke izdavanja dozvola te o razlozima takvih kašnjenja.

7. Ako puštanje u rad projekta od interesa Energetske zajednice kasni u odnosu na plan provedbe, zbog razloga koji nisu viši razlozi izvan kontrole promotora projekta:

- (a) u mjeri u kojoj se mjere iz članka 22. stavka 7. točke (a), (b) ili (c) direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, kako su inkorporirane i prilagođene Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC, primjenjuju u skladu s odnosnim nacionalnim pravom, nacionalna regulatorna tijela osiguravaju provedbu ulaganja;
- (b) ako se mjere nacionalnih regulatornih tijela u skladu s točkom (a) ne primjenjuju, promotor projekta odabire treću stranu za financiranje ili izgradnju čitavog ili dijela projekta. Promotor projekta to čini prije nego što kašnjenje u odnosu na datum puštanja u rad iz plana provedbe premaši dvije godine;
- (c) ako treća strana nije odabrana u skladu s točkom (b), Ugovorna strana ili, kada je Ugovorna strana to predvidjela, nacionalno regulatorno tijelo mogu, u roku od dva mjeseca od isteka razdoblja iz točke (b), odrediti treću stranu za financiranje ili izgradnju projekta koju promotor projekta prihvaća;
- (d) <...>
- (e) u slučaju primjene točke (c), operator sustava u čijem se području ulaganje nalazi daje operatorima zaduženima za provedbu ili ulagateljima ili trećoj strani sve informacije nužne za realizaciju ulaganja, povezuje nova sredstva s prijenosnom mrežom te općenito ulaže najveće napore s ciljem olakšavanja provedbe ulaganja i sigurnog, pouzdanog i učinkovitog rada i održavanja projekta od interesa Energetske zajednice.

8. Projekt od interesa Energetske zajednice može se maknuti s popisa Energetske zajednice u skladu s postupkom navedenim u članku 3. stavku 4. ako se njegovo uključivanje na taj popis temeljilo na netočnim informacijama koje su bile presudni čimbenik za takvo uvrštavanje ili ako projekt nije u skladu s pravom Energetske zajednice.

9. Projekti koji više nisu na popisu Energetske zajednice gube sva prava i obveze povezane sa statusom projekta od interesa Energetske zajednice koji proizlazi iz ove Uredbe.

Međutim, projekt koji više nije na popisu Energetske zajednice, ali čiji je zahtjev za prijavu nadležno tijelo prihvatilo na pregled, zadržava prava i obveze koje proizlaze iz poglavlja III., osim ako projekt više nije na popisu zbog razloga navedenih u stavku 8.

10. <...>

Članak 6. **PECI koordinatori**

1. Kada projekt od interesa Energetske zajednice naiđe na značajne teškoće u provedbi, Tajništvo Energetske zajednice može predložiti i Stalna skupina na visokoj razini može odrediti, u dogovoru s dotičnim Ugovornim stranama i državama članicama, PECI koordinatora na razdoblje do godinu dana koje se može dvaput obnoviti.

2. PECI koordinator:

- (a) promiče projekte za koje je određen PECI koordinatorom i prekogranični dijalog između promotora projekta i svih dotičnih dionika;
- (b) prema potrebi pomaže svim stranama u savjetovanju s dotičnim dionicima i ishodu potrebnih dozvola za projekte;

- (c) prema potrebi, savjetuje promotore projekta o financiranju projekta;
 - (d) osigurava da dotične Ugovorne strane dobiju odgovarajuću podršku i strateško usmjerenje za pripremu i provedbu projekata;
 - (e) podnosi Tajništvu Energetske zajednice svake godine i, prema potrebi, nakon završetka svojeg mandata, izvješće o napretku projekata i o svim teškoćama i preprekama koje će vjerojatno uzrokovati značajno kašnjenje u pogledu datuma puštanja projekta u rad. Tajništvo Energetske zajednice prosljeđuje izvješće Stalnoj skupini na visokoj razini i dotičnim skupinama. Stalna skupina na visokoj razini može izvješće iznijeti Ministarskom vijeću.
3. PEKI koordinator odabire se na temelju njegovog iskustva s obzirom na posebne zadatke koji mu se dodjeljuju za dotične projekte.
 4. U odluci o određivanju PEKI koordinatora određuju se nadležnosti, s detaljima o trajanju mandata, posebne zadaće i odgovarajući rokovi te metodologija koja se mora poštovati. Napori na koordinaciji razmjerni su složenosti i procijenjenim troškovima projekata.
 5. Dotične Ugovorne strane u potpunosti surađuju sa PEKI koordinatorom u izvršavanju njegovih zadaća iz stavaka 2. i 4.

POGLAVLJE III.
IZDAVANJE DOZVOLA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

Članak 7.

“Prioritetni status” projekata od interesa Energetske zajednice

1. Donošenjem popisa Energetske zajednice određuje se, za potrebe bilo koje odluke donesene u postupku izdavanja dozvola, nužnost tih projekata sa stajališta energetske politike, ne dovodeći u pitanje točnu lokaciju, trasu ili tehnologiju projekta.
2. Za potrebe osiguranja učinkovite administrativne obrade zahtjeva za prijavu u vezi s projektima od interesa Energetske zajednice, promotori projekta i sva dotična tijela osiguravaju takvim zahtjevima najbržu pravno moguću obradu.
3. Kada takav status postoji u nacionalnom pravu, projektima od interesa Energetske zajednice dodjeljuje se status od najvećeg mogućeg nacionalnog značaja i kao takvi se obrađuju u postupcima izdavanja dozvola – i ako je nacionalnim pravom to omogućeno, u prostornom planiranju – uključujući one u vezi s procjenom utjecaja na okoliš, na način na koji je takva obrada predviđena nacionalnim pravom primjenjivim na odgovarajuću vrstu energetske infrastrukture.
4. <...>
- ~~4~~5. Ugovorne strane ocjenjuju, vodeći računa o smjernicama koje je izdala Komisija u skladu s člankom 7. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 347/2013, koje mjere racionalizacije postupaka procjene utjecaja na okoliš i osiguravanja usklađene primjene su moguće i obavješćuju Tajništvo Energetske zajednice o rezultatima.
- ~~5~~6. U roku od četiri godine od datuma izdavanja smjernica iz stavka 4., Ugovorne strane donose nezakonodavne mjere koje su odredile sukladno stavku 4.
- ~~6~~7. U roku od pet godine od datuma izdavanja smjernica iz stavka 4., Ugovorne strane donose zakonodavne mjere koje su odredile sukladno stavku 4. Te mjere ne dovode u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Energetske zajednice.

78. S obzirom na utjecaje na okoliš navedene u članku 6. stavku 4. Direktive 92/43/EEZ i članku 4. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ, u mjeri koja je primjenjiva na Ugovornu stranu u okviru bilateralnih sporazuma s Europskom unijom, projekti od interesa Energetske zajednice smatraju se projektima javnog interesa sa stajališta energetske politike i mogu se smatrati projektima od prevladavajućeg javnog interesa, pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti navedeni u tim direktivama.

<...>

Članak 8.

Organizacija postupka izdavanja dozvola

1. Do 30. lipnja 2017., svaka Ugovorna strana određuje jedno nacionalno nadležno tijelo koje je odgovorno za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte od interesa Energetske zajednice.

2. Odgovornost nadležnog tijela iz stavka 1. i/ili zadaće s tim u vezi mogu se dodijeliti, ili dati na izvršenje, drugom tijelu u pogledu projekta od interesa Energetske zajednice ili određene kategorije projekata od interesa Energetske zajednice, pod uvjetom da:

- (a) nadležno tijelo obavijesti Tajništvo Energetske zajednice o takvoj dodjeli i da nadležno tijelo ili promotor projekta objavi te informacije na internetskoj stranici kako je navedeno u članku 9. stavku 7.;
- (b) je samo jedno tijelo odgovorno za pojedini projekt od interesa Energetske zajednice, da je jedini kontakt za promotora projekta u postupku donošenja sveobuhvatne odluke za određeni projekt od interesa Energetske zajednice i da koordinira dostavu svih relevantnih dokumenata i informacija.

Nadležno tijelo može zadržati odgovornost utvrđivanja rokova, ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene u skladu s člankom 10.

3. Ne dovodeći u pitanje odgovarajuće zahtjeve na temelju međunarodnog prava i prava Energetske zajednice, nadležno tijelo poduzima radnje s ciljem olakšavanja donošenja sveobuhvatne odluke. Sveobuhvatna odluka donosi se unutar roka iz članka 10. stavka 1. i 2. i u skladu s jednom od sljedećih shema:

- (a) integrirana shema: sveobuhvatnu odluku donosi nadležno tijelo i ona predstavlja jedinu pravno obvezujuću odluku koja proizlazi iz zakonskog postupka izdavanja dozvola. Kada se projekt odnosi na druga tijela, ta tijela mogu, u skladu s nacionalnim pravom, dati svoje mišljenje u postupku, koje nadležno tijelo uzima u obzir;
- (b) koordinirana shema: sveobuhvatna odluka obuhvaća više pojedinačnih pravno obvezujućih odluka koje je donijelo nekoliko dotičnih tijela, a koje usklađuje nadležno tijelo. Nadležno tijelo može osnovati radnu skupinu u kojoj su zastupljena sva dotična tijela s ciljem sastavljanja rasporeda izdavanja dozvola u skladu s člankom 10. stavkom 4. točkom (b) te praćenja i koordiniranje njegove provedbe. Nadležno tijelo, uz savjetovanje s drugim dotičnim tijelima, prema potrebi, u skladu s nacionalnim pravom, i ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene sukladno članku 10., određuje na pojedinačnoj osnovi razuman rok unutar kojeg se donose pojedinačne odluke. Nadležno tijelo može donijeti pojedinačnu odluku u ime drugog dotičnog nacionalnog tijela ako odluka tog tijela nije donesena unutar roka i ako kašnjenje ne može biti primjereno opravdano; ili ako je predviđeno nacionalnim pravom, i u mjeri u kojoj je to u skladu s pravom Energetske zajednice, nadležno tijelo može smatrati da je drugo dotično nacionalno tijelo odobrilo ili odbacilo projekt ako odluka tog

tijela nije donesena unutar roka. Ako je to predviđeno nacionalnim pravom, nadležno tijelo može zanemariti pojedinačnu odluku drugog dotičnog nacionalnog tijela ako smatra da ta odluka nije dovoljno potkrijepljena s obzirom na osnovne dokaze koje je podnijelo dotično nacionalno tijelo; pri tom nadležno tijelo osigurava poštivanje relevantnih zahtjeva na temelju međunarodnog prava i prava Energetske zajednice i valjano opravdava svoju odluku;

- (c) zajednička shema: sveobuhvatnu odluku koordinira nadležno tijelo. Nadležno tijelo, uz savjetovanje s drugim dotičnim tijelima, prema potrebi u skladu s nacionalnim pravom i ne dovodeći u pitanje rokove utvrđene sukladno članku 10., određuje na pojedinačnoj osnovi razuman rok unutar kojeg se donose pojedinačne odluke. Ono prati da dotična tijela poštuju rokove.

Ako se ne očekuje da dotično tijelo donese pojedinačnu odluku unutar roka, to tijelo odmah obavješćuje nadležno tijelo uz opravdanje za takvo kašnjenje. Zatim nadležno tijelo ponovno zadaje rok za donošenje takve pojedinačne odluke, pridržavajući se pritom ukupnih rokova utvrđenih sukladno članku 10.

Priznajući nacionalne specifičnosti u postupcima planiranja i izdavanja dozvola, Ugovorne strane mogu odabrati između triju shema iz prvog podstavka točaka (a), (b) i (c) s ciljem olakšavanja i koordinacije njihovih postupaka i odlučiti se za provedbu najučinkovitije sheme. Ako Ugovorna strana odabere zajedničku shemu, obavješćuje Tajništvo Energetske zajednice o razlozima takvog odabira. Tajništvo Energetske zajednice evaluira učinkovitost shema u izvješću iz članka 17.

4. Ugovorne strane mogu primijeniti različite sheme kako je navedeno u stavku 3. za projekte od interesa Energetske zajednice na kopnu i moru.

5. Ako projekt od interesa Energetske zajednice zahtijeva donošenje odluka u dvije ili više Ugovornih strana, dotična nadležna tijela poduzimaju sve potrebne korake za djelotvornu i učinkovitu međusobnu suradnju i koordinaciju, uključujući u pogledu odredaba iz članka 10. stavka 4. Ugovorne strane nastoje osigurati zajedničke postupke, posebno u vezi s procjenom utjecaja na okoliš.

6. Ako projekt od interesa Energetske zajednice zahtijeva donošenje odluka u jednoj ili više Ugovornih strana i jednoj ili više država članica, odgovarajuća nadležna tijela se potiču da poduzmu sve potrebne korake za učinkovitu i djelotvornu suradnju i koordinaciju među sobom, uključujući u pogledu odredbe iz članka 10. stavka 4. Dotične Ugovorne strane i države članice potiču se da osiguraju zajedničke postupke, posebno u pogledu procjene utjecaja na okoliš.

Članak 9.

Transparentnost i sudjelovanje javnosti

1. Do 31. prosinca 2017. Ugovorna strana ili nadležno tijelo, prema potrebi u suradnji s ostalim zainteresiranim tijelima, objavljuje priručnik o postupanju u postupku izdavanja dozvola koji se odnosi na projekte od interesa Energetske zajednice. Priručnik se ažurira prema potrebi i dostupan je javnosti. Priručnik sadrži najmanje informacije navedene u Prilogu V.1. Priručnik nije pravno obvezujući, ali može upućivati na relevantne pravne odredbe ili ih navoditi.

2. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve na temelju Aarhuške konvencije i Konvencije iz Espooa te odgovarajućeg prava Energetske zajednice, sve strane uključene u postupak izdavanja dozvola slijede načela u vezi sa sudjelovanjem javnosti navedena u Prilogu V.3.

3. Promotor projekta, unutar okvirnog razdoblja od tri mjeseca od početka postupka izdavanja dozvola u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (a), izrađuje i dostavlja nadležnom tijelu koncept sudjelovanja javnosti, pridržavajući se postupka navedenog u priručniku iz stavka 1. i u skladu sa smjernicama navedenima u Prilogu V. Nadležno tijelo zahtijeva izmjene ili odobrava koncept sudjelovanja javnosti u roku od tri mjeseca; pritom nadležno tijelo uzima u obzir svaki oblik sudjelovanja javnosti i javnog savjetovanja provedenog prije početka postupka izdavanja dozvola, u mjeri u kojoj je takvo sudjelovanje javnosti i javno savjetovanje ispunilo zahtjeve iz ovog članka.

Kada promotor projekta namjerava učiniti značajne promjene odobrenog koncepta, o tome obavješćuje nadležno tijelo. U tom slučaju nadležno tijelo može zatražiti izmjene.

4. Prije podnošenja konačnog i potpunog zahtjeva za prijavu nadležnom tijelu sukladno članku 10. stavku 1. točki (a), promotor projekta ili, kada se to zahtjeva nacionalnim pravom, nadležno tijelo provode najmanje jedno javno savjetovanje. To ne dovodi u pitanje bilo koje javno savjetovanje koje se provodi nakon podnošenja zahtjeva za odobrenje razvoja u skladu s člankom 6. stavkom 2. Direktive 2011/92/EU. U okviru javnog savjetovanja dionici iz Priloga V.3. točke (a) obavješćuju se o projektu u ranoj fazi te se pomaže utvrditi najprikladnija lokacija ili trasa kao i odgovarajuća pitanja koja će biti navedena u zahtjevu za prijavu. Najmanji zahtjevi koji se odnose na to javno savjetovanje navedeni su u Prilogu V.5.

Promotor projekta priprema izvješće sa sažetkom rezultata aktivnosti povezanih sa sudjelovanjem javnosti prije podnošenja zahtjeva za prijavu, uključujući one aktivnosti koje se provode prije početka postupka izdavanja dozvola. Promotor projekta dostavlja izvješće nadležnom tijelu zajedno sa zahtjevom za prijavu. Ti se rezultati uzimaju u obzir u sveobuhvatnoj odluci.

5. U slučaju projekata koji prelaze granicu dviju ili više Ugovornih strana, javna savjetovanja sukladno stavku 4. u svakoj od dotičnih Ugovornih strana provode se unutar roka od najviše dva mjeseca od datuma početka prvog javnog savjetovanja.

Za projekte koji prelaze granicu dviju ili više ugovornih strana, ili jedne ili više ugovornih stranaka i jedne ili više država članica, javne konzultacije u skladu sa stavkom 4. u svakoj od dotičnih Ugovornih strana i država članica mogu se održati u razdoblju od ne više od dva mjeseca od datuma početka prvog javnog savjetovanja.

6. U slučaju projekata koji će vjerojatno imati značajne negativne prekogranične utjecaje u jednoj ili više susjednih Ugovornih strana, kada se primjenjuje članak 7. Direktive 2011/92/EU i Konvencija iz Espooa, određene informacije dostupne su nadležnom tijelu susjednih Ugovornih strana ili država članica. Nadležno tijelo susjednih Ugovornih strana ili država članica navodi, prema potrebi tijekom postupka obavješćivanja, želi li ono ili neko drugo dotično tijelo, sudjelovati u dotičnim postupcima javnog savjetovanja.

7. Promotor projekta ili, kada je to predviđeno nacionalnim pravom, nadležno tijelo uspostavljaju i redovito ažuriraju internetsku stranicu s bitnim informacijama o projektu od interesa Energetske zajednice, koja je povezana s internetskom stranicom Energetske zajednice i koja udovoljava zahtjevima iz Priloga V.6. Poslovno osjetljive informacije su povjerljive.

Promotori projekta također objavljuju bitne informacije drugim odgovarajućim sredstvima informiranja koja su javno dostupna.

Članak 10.

Trajanje i provedba postupka izdavanja dozvola

1. Postupak izdavanja dozvola sastoji se od dvaju postupaka:

- (a) postupka prije podnošenja zahtjeva, koji pokriva razdoblje između početka postupka izdavanja dozvola i prihvatanja podnesenog zahtjeva za prijavu od strane nadležnog tijela, a provodi se unutar okvirnog roka od dvije godine.

Taj postupak uključuje pripremu svih izvještaja o utjecaju na okoliš koje će izraditi promotori projekta.

Za potrebe utvrđivanja početka postupka izdavanja dozvola, promotori projekta obavješćuju u pisanom obliku nadležno tijelo dotičnih Ugovornih strana o projektu, uz podnošenje detaljnog nacrtu projekta. Najkasnije tri mjeseca nakon primitka obavijesti, nadležno tijelo, također i u ime ostalih dotičnih tijela, prihvaća ili, ako smatra da projekt još nije dovoljno sazrio da uđe u postupak izdavanja dozvola, odbija obavijest u pisanom obliku. U slučaju odbijanja, nadležno tijelo opravdava svoju odluku, također i u ime drugih dotičnih tijela. Kao početak postupka izdavanja dozvola smatra se datum kada je nadležno tijelo potpisalo primitak obavijesti. Kada su uključene dvije ili više Ugovornih strana, i/ili država članica, datum kada je dotično nadležno tijelo prihvatilo posljednju obavijest služi kao datum početka postupka izdavanja dozvola;

- (b) zakonskog postupka izdavanja dozvola, koji obuhvaća razdoblje od datuma prihvatanja dostavljenog zahtjeva za prijavu do donošenja sveobuhvatne odluke, koji ne smije trajati dulje od godinu dana i šest mjeseci. Ugovorne strane mogu utvrditi raniji rok, ako to smatraju primjerenim.

2. Ukupno trajanje obaju postupaka iz stavka 1. ne smije biti dulje od tri godine i šest mjeseci. Međutim, ako nadležno tijelo smatra da jedan ili oba postupka u okviru postupka izdavanja dozvola neće biti dovršen prije rokova utvrđenih u stavku 1., može donijeti odluku, prije njihovog isteka i na pojedinačnoj osnovi, o produljenju jednog ili obaju rokova za najviše devet mjeseci za oba postupka zajedno.

U tom slučaju, nadležno tijelo obavješćuje dotičnu skupinu i predstavlja joj mjere koje su poduzete ili će se poduzeti kako bi se postupak izdavanja dozvola okončao s najmanjim mogućim zakašnjenjem. Skupina može zatražiti od nadležnog tijela redovito podnošenje izvješća o napretku postignutom s tim u vezi.

3. U Ugovornim stranama gdje se utvrđivanje trase ili lokacije provedeno samo za posebne potrebe planiranog projekta <...> ne može uvrstiti u postupak koji dovodi do sveobuhvatne odluke, odgovarajuća odluka donosi se unutar zasebnog roka od šest mjeseci, počevši od datuma kada je promotor podnio konačne i potpune dokumente zahtjeva.

U tom slučaju, razdoblje produljenja iz stavka 2. skraćuje se na šest mjeseci, uključujući za postupak iz ovog stavka.

4. Postupak prije podnošenja zahtjeva sastoji se od sljedećih koraka:

- (a) po primitku obavijesti sukladno stavku 1. točki (a), nadležno tijelo utvrđuje, u bliskoj suradnji s drugim dotičnim tijelima i prema potrebi na temelju prijedloga promotora projekta, opseg gradiva i podrobnost informacija koje promotor projekta mora dostaviti, kao dio zahtjeva za prijavu, za dobivanje sveobuhvatne odluke. Kontrolna lista iz Priloga V.1. točke (e) služi kao osnova za ovo utvrđivanje;
- (b) nadležno tijelo izrađuje, u bliskoj suradnji s promotorom projekta i drugim dotičnim tijelima te uzimajući u obzir rezultate aktivnosti provedenih na temelju točke (a), detaljni raspored za postupak izdavanja dozvola u skladu sa smjernicama iz Priloga V.2.

Za projekte koji prelaze granicu između dvije ili više Ugovornih strana, nadležna tijela dotičnih Ugovornih strana izrađuju zajednički raspored u kojem nastoje uskladiti svoje rasporede.

Za projekte koji prelaze granicu između jedne ili više Ugovornih strana i jedne ili više država članica, nadležna tijela dotičnih Ugovornih strana i država članica potiču se da pripreme zajednički raspored u kojem nastoje uskladiti svoje rasporede;

- (c) po primitku nacрта zahtjeva, nadležno tijelo, prema potrebi, i uključujući u ime drugih dotičnih nadležnih tijela, traži od promotora projekta da dostavi podatke koji nedostaju, a koji se mogu odnositi samo na teme utvrđene pod točkom (a). U roku od tri mjeseca od podnošenja informacija koje nedostaju, nadležno tijelo prihvaća ispitivanje zahtjeva u pisanom obliku. Dodatne informacije mogu se zatražiti samo ako je to opravdano novim okolnostima.

5. Promotor projekta osigurava cjelovitost i primjerenu kvalitetu zahtjeva za prijavu te traži čim prije mišljenje nadležnog tijela tijekom postupka prije podnošenja zahtjeva. Promotor projekta u potpunosti surađuje s nadležnim tijelom kako bi se zadovoljili rokovi i poštovao detaljan raspored kako je definirano u stavku 4. točki (b).

6. Rokovi utvrđeni u ovom članku ne dovode u pitanje obveze koje proizlaze iz međunarodnog prava i prava Energetske zajednice kao ni upravne žalbene postupke i pravna sredstva pred sudom.

POGLAVLJE IV. **REGULATORNA OBRADA**

Članak 11.

Analiza troškova i koristi energetskeg sustava

1. Odnosne metodologije koje je objavila Europska mreža operatora prijenosnih sustava (ENTSO) za električnu energiju i ENTSO za plin, prema članku 11. Uredbe (EU) br. 347/2013, primjenjuju se na projekte koji spadaju u kategorije navedene u Prilogu I.(1) i (2).

2. <...>

3. <...>

4. <...>

5. <...>

6. <...>

~~27.~~ Do 30. lipnja 2018. nacionalna regulatorna tijela koja surađuju u okviru Regulatornog odbora utvrđuju i stavljaju na raspolaganje javnosti skup pokazatelja i odgovarajuće referentne vrijednosti radi usporedbe jediničnih troškova ulaganja za usporedive projekte infrastrukturnih kategorija uvrštene u Prilog I.1. i 2. Te referentne vrijednosti mogu koristiti promotori projekta za analize troškova i koristi za njihove projekte.

~~38.~~ Tajništvo priprema i podnosi na odobrenje Stalnoj skupini na visokoj razini model tržišta i mreže električne energije i plina, uključujući infrastrukturu za prijenos električne energije i plina, kao i skladištenje i objekte za ukapljeni prirodni plin (LNG), koji obuhvaća energetske infrastrukturu u Energetskoj zajednici i izrađen je u skladu s načelima navedenim u Prilogu IV. Ovi modeli moraju biti u skladu s onima koje su predložili ENTSO E i ENTSO G prema članku 11. stavku 8. Uredbe (EU) br. 347/2013.

Članak 12.

Omogućivanje ulaganja s prekograničnim učincima

1. Učinkovito nastale troškove ulaganja, koji ne uključuju troškove održavanja, u vezi s projektom od interesa Energetske zajednice koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu I.1. i Prilogu I.2., i koji se tiče samo Ugovornih strana, snosi dotični operator prijenosnog sustava (TSO) ili promotori projekta prijenosne infrastrukture Ugovornih strana kojima projekt osigurava neto pozitivan učinak i u mjeri u kojoj nisu obuhvaćeni naknadama za zagušenje ili drugim pristojbama, plaćaju ih korisnici mreže putem tarifa za pristup mreže u toj ili tim Ugovornim stranama.

Učinkovito nastale troškove ulaganja, koji ne uključuju troškove održavanja, u vezi s projektom od interesa Energetske zajednice koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu I.1. i Prilogu I.2., i koji se tiče država članica i Ugovornih strana, može snositi dotični operator prijenosnog sustava (TSO) ili promotori projekta prijenosne infrastrukture Ugovornih strana i država članica kojima projekt osigurava neto pozitivan učinak i u mjeri u kojoj nisu obuhvaćeni naknadama za zagušenje ili drugim pristojbama, plaćaju ih korisnici mreže putem tarifa za pristup mreže u toj ili tim Ugovornim stranama i državama članicama.

2. Za projekt od interesa Energetske zajednice koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu I.1. točkama (a) i (c) i Prilogu I.2., stavak 1. primjenjuje se samo ako barem jedan promotor projekta zatražiti od dotičnih nacionalnih tijela primjenu ovog članka za sve ili dijelove troškova projekta. Za projekt od interesa Energetske zajednice koji pripada kategorijama navedenima u Prilogu I.2., stavak 1. primjenjuje se samo ako je procjena potražnje tržišta već provedena i ako je pokazala da se ne može očekivati da učinkovito nastali troškovi ulaganja budu pokriveni tarifama.

Ako projekt ima nekoliko promotora projekta, dotična nacionalna regulatorna tijela odmah zahtijevaju od svih promotora projekta da zajednički podnesu zahtjev za ulaganje u skladu sa stavkom 3.

3. Za projekt od interesa Energetske zajednice na koji se primjenjuje stavak 1., promotori projekta redovito obavješćuju sva dotična nacionalna regulatorna tijela, najmanje jednom godišnje i do trenutka puštanja projekta u rad, o napretku tog projekta i utvrđivanju troškova i učinaka s tim u vezi.

Čim se projekt dovoljno razvije, promotori projekta, nakon savjetovanja s operatorima prijenosnih sustava (TSO) iz dotičnih Ugovornih strana i država članica kojima projekt osigurava značajan neto pozitivan učinak, podnose zahtjev za ulaganje. Taj zahtjev za ulaganje uključuje zahtjev za prekograničnu raspodjelu troškova i podnosi se svim dotičnim nacionalnim regulatornim tijelima te mu se prilaže sljedeće:

- (a) analiza troškova i koristi specifična za projekt sukladno metodologiji izrađenoj u skladu s člankom 11. i uzimajući u obzir troškove izvan granica dotične Ugovorne strane i države članice;
- (b) plan poslovanja s evaluacijom financijske održivosti projekta, uključujući odabrano rješenje financiranja i za projekt od interesa Energetske zajednice koji pripada kategoriji iz Priloga I.2., rezultate ispitivanja tržišta; i
- (c) utemeljeni prijedlog za prekograničnu raspodjelu troškova ako se promotori projekta s tim suglase.

Ako projekt promiče nekoliko promotora projekta, zajednički podnose zahtjev za ulaganje.

Za projekte uvrštene na popis Energetske zajednice koji je odobrilo Ministarsko vijeće 2013., promotori projekta podnose svoj zahtjev za ulaganje do 30. rujna 2016. Nacionalna regulatorna tijela po primitku bez odlaganja šalju primjerak svakog zahtjeva za ulaganje na znanje Regulatornom odboru.

Nacionalna regulatorna tijela i Regulatorni odbor čuvaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

4. U roku od šest mjeseci od datuma kada su dotična nacionalna regulatorna tijela primila zadnji zahtjev za ulaganje, nacionalna regulatorna tijela, nakon savjetovanja s dotičnim promotorima projekta, donose usklađene odluke o raspodjeli troškova ulaganja koje snosi svaki operator sustava za projekt, kao i njihovo uvrštenje u tarife. Nacionalna regulatorna tijela mogu donijeti odluku o raspodjeli samo dijela troškova ili mogu odlučiti o raspodjeli troškova u paket nekoliko projekata od interesa Energetske zajednice.

Prilikom raspodjele troškova nacionalna regulatorna tijela uzimaju u obzir stvarne ili procijenjene:

- naknade za zagušenje ili druge pristojbe,
- prihode koji proizlaze iz mehanizma međusobne naknade operatora prijenosnih sustava, utvrđenog na temelju članka 13. Uredbe (EZ) br. 714/2009, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC i Odlukom 2013/01/PHLG.

Pri odlučivanju o raspodjeli troškova preko granica u obzir se uzimaju ekonomski, socijalni i troškovi za okoliš, kao i koristi projekta u dotičnim Ugovornim stranama i državama članicama i moguća potreba za financijskom potporom.

Pri odlučivanju o raspodjeli troškova preko granica dotična nacionalna regulatorna tijela, uz savjetovanje s dotičnim operatorima prijenosnih sustava (TSO), traže zajednički dogovor na temelju, ali ne ograničavajući se na informacije navedene u stavku 3. točkama (a) i (b).

Ako projekt od interesa Energetske zajednice ublažava negativne vanjske učinke, kao što je protok petlje, i ako se taj projekt od interesa Energetske zajednice provodi u Ugovornoj strani ili državi članici izvora negativnog vanjskog učinka, takvo ublaživanje ne smatra se prekograničnom koristi i stoga ne predstavlja temelj za raspodjelu troškova operatorima prijenosnih sustava (TSO) Ugovornih strana i država članica pogodjenih tim negativnim vanjskim učincima.

5. Nacionalna regulatorna tijela, na temelju prekogranične raspodjele troškova iz stavka 4. ovog članka, uzimaju u obzir stvarne troškove koje snosi operator prijenosnog sustava (TSO) ili drugi promotor projekta kao rezultat ulaganja prilikom utvrđivanja ili odobravanja tarifa u skladu s člankom 37. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2009/72/EZ i člankom 41. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2009/73/EZ, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC, u mjeri u kojoj ti troškovi odgovaraju onima učinkovitog i strukturno usporedivog operatora.

Nacionalna regulatorna tijela obavješćuju Regulatorni odbor i Agenciju o odluci o raspodjeli troškova bez odlaganja zajedno sa svim relevantnim informacijama u vezi s tom odlukom. Informacije posebno sadrže detaljne razloge na temelju kojih su troškovi raspoređeni između dotičnih Ugovornih strana i država članica, poput sljedećeg:

- (a) evaluacije utvrđenih učinaka, uključujući dotične tarife za mrežu, na svaku od dotičnih Ugovornih strana i država članica;
- (b) evaluacije plana poslovanja iz stavka 3. točke (b);

- (c) pozitivnih vanjskih učinaka na regionalnoj razini ili na razini Unije koje bi projekt mogao proizvesti;
- (d) rezultata savjetovanja s dotičnim promotorima projekta.

Odluka o raspodjeli troškova objavljuje se.

6. Kada dotična nacionalna regulatorna tijela nisu postigla dogovor o zahtjevu za ulaganje u roku od šest mjeseci od datuma kada je zadnje od dotičnih nacionalnih regulatornih tijela primilo zahtjev, o tome odmah obavješćuju Regulatorni odbor, Tajništvo Energetske zajednice i Komisiju.

U tom slučaju ili na temelju zajedničkog zahtjeva dotičnih nacionalnih regulatornih tijela, odluku o zahtjevu za ulaganje uključujući prekograničnu raspodjelu troškova iz stavka 3. kao i načinu na koji se trošak ulaganja odražava u tarifama, donosi Regulatorni odbor u roku od tri mjeseca od dana njegovog upućivanja Regulatornom odboru.

Prije donošenja takve odluke, Regulatorni odbor se savjetuje sa Tajništvom Energetske zajednice, dotičnim nacionalnim regulatornim tijelima i promotorima projekta. Tromjesečno razdoblje iz drugog podstavka može se produžiti za dodatno razdoblje od dva mjeseca kada Regulatorni odbor traži dodatne informacije. To dodatno razdoblje počinje na dan koji slijedi nakon primitka potpunih informacija.

Odluka o raspodjeli troškova objavljuje se. Procedura iz ovog stavka primjenjuje se na projekte koji imaju prekogranični utjecaj samo između Ugovornih strana. Pitanja u vezi prekogranične raspodjele troškova između država članica i Ugovornih strana smatraju se riješenim samo zajedničkim dogovorom.

7. Regulatorni odbor bez odlaganja dostavlja Tajništvu Energetske zajednice primjerak svih odluka o raspodjeli troškova, zajedno sa svim relevantnim informacijama s obzirom na svaku odluku. Te se informacije mogu podnijeti u zbirnom obliku. Tajništvo Energetske zajednice čuva povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

8. Ta odluka o raspodjeli troškova ne utječe na pravo operatora prijenosnih sustava (TSO) na primjenu i na pravo nacionalnih regulatornih tijela na odobravanje pristojba za pristup mrežama u skladu s člankom 32. Direktive 2009/72/EZ i Direktive 2009/73/EZ, člankom 14. Uredbe (EZ) br. 714/2009 i člankom 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC.

9. Ovaj se članak ne primjenjuje na projekte od interesa Energetske zajednice koji su izuzeti:

- (a) iz članaka 32., 33., 34. i članka 41. stavaka 6., 8. i 10. Direktive 2009/73/EZ sukladno članku 36. Direktive 2009/73/EZ, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC;
- (b) iz članka 16. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 32. i članka 37. stavaka 6. i 10. Direktive 2009/72/EZ u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 714/2009, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC;
- (c) na temelju članka 22. Direktive 2003/55/EZ; ili
- (d) na temelju članka 7. Uredbe (EZ) br. 1228/2003.

Članak 13. **Poticaji**

1. Kada promotor projekta snosi veće rizike razvoja, izgradnje, rada ili održavanja projekta od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. točkama (a) i (c) i Prilogu I.2., u odnosu na rizike koji se uobičajeno pojavljuju u vezi s usporedivim infrastrukturnim projektom, Ugovorne strane i nacionalna regulatorna tijela osiguravaju da se odgovarajući poticaji odobre za taj projekt u skladu s člankom 37. stavkom 8. Direktive 2009/72/EZ, člankom 41. stavkom 8. Direktive 2009/73/EZ, člankom 14. Uredbe (EZ) br. 714/2009 i člankom 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na projekte od interesa Energetske zajednice izuzete:

- (a) iz članaka 32., 33., 34. i članka 41. stavaka 6., 8. i 10. Direktive 2009/73/EZ sukladno članku 36. Direktive 2009/73/EZ, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC;
- (b) iz članka 16. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 32. i članka 37. stavaka 6. i 10. Direktive 2009/72/EZ u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 714/2009, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC;
- (c) na temelju članka 22. Direktive 2003/55/EZ; ili
- (d) na temelju članka 7. Uredbe (EZ) br. 1228/2003.

2. Prilikom odlučivanja o dodjeli poticaja iz stavka 1. nacionalna regulatorna tijela uzimaju u obzir rezultate analize troškova i koristi na temelju metodologije izrađene u skladu s člankom 11. i posebno pozitivnih vanjskih učinaka koje na regionalnoj razini ili na razini Energetske zajednice proizvodi projekt. Nacionalna regulatorna tijela provode daljnju analizu specifičnih rizika koje snose promotori projekta, poduzetih mjera ublaživanja rizika i opravdanja za taj profil rizika s obzirom na neto pozitivan učinak koji donosi projekt u usporedbi s manje rizičnom alternativom. Prihvatljivi rizici posebno uključuju rizike povezane s novim tehnologijama prijenosa, na kopnu i moru, rizike povezane s nedostatnim povratom troškova i rizike razvoja.

3. Poticaji dodijeljeni odlukom uzimaju u obzir specifičnu prirodu nastalog rizika i mogu, između ostalog, obuhvaćati:

- (a) pravila o prethodnom ulaganju; ili
- (b) pravila o priznavanju učinkovito nastalih troškova prije puštanja projekta u rad; ili
- (c) pravila o osiguranju dodatnog povrata na uloženi kapital za projekt; ili
- (d) druge mjere koje se smatraju potrebnima i primjerenima.

4. Do 30. lipnja 2017. svako nacionalno regulatorno tijelo dostavlja Regulatornom odboru svoju metodologiju i kriterije korištene za evaluaciju ulaganja u infrastrukturne projekte u području električne energije i plina te prema potrebi veće rizike tih projekata.

5. Dobre prakse i preporuke iz članka 13. Uredbe (EU) 347/2013 primjenjuju se na odgovarajući način.

6. Do 31. prosinca 2017. svako nacionalno regulatorno tijelo objavljuje svoju metodologiju i kriterije korištene za evaluaciju ulaganja u infrastrukturne projekte u području električne energije i plina te prema potrebi veće rizike tih projekata.

7. Kada mjere iz stavaka 5. i 6. nisu dovoljne za osiguranje pravovremene provedbe projekata od interesa Energetske zajednice, na odgovarajući se način primjenjuju smjernice Komisije iz članka 13. stavka 7. Uredbe (EU) 347/2013.

POGLAVLJE V. **FINANCIRANJE**

Članak 14.

Prihvatljivost projekata za financijsku pomoć Unije

1. Projekti od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. i 2. prihvatljivi su za tehničku i financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava za studije i financijskih instrumenata iz Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) i Instrumenta za ulaganja u susjedstvo.

2. Projekti od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. i 2., izuzev projekata crpnog sustava za balansiranje elektroenergetskog sustava također su prihvatljivi za financijsku pomoć u obliku bespovratnih sredstava za radove iz Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) i Instrumenta za ulaganja u susjedstvo ako zadovoljavaju sve sljedeće kriterije:

- (a) analiza troškova i koristi određenog projekta u skladu s člankom 12. stavkom 3. točkom (a) daje dokaze o postojanju značajnih pozitivnih vanjskih učinaka, kao što je sigurnost opskrbe, solidarnost ili inovativnost;
- (b) za projekt je donesena odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova sukladno članku 12.; ili, kada je riječ o projektima od interesa Energetske zajednice koji pripadaju kategoriji navedenoj u Prilogu I.1. točki (b) i za koje stoga odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova nije donesena, cilj projekta je pružiti usluge preko granica, donijeti tehnološku inovaciju i osigurati zaštitu rada prekogranične mreže;
- (c) projekt nije poslovno održiv u skladu s planom poslovanja i drugim procjenama, koje su posebno proveli mogući ulagatelji ili davatelji kredita ili nacionalno regulatorno tijelo. Odluka o poticajima i njezino opravdanje iz članka 13. stavka 2. uzimaju se u obzir prilikom ocjenjivanja komercijalne održivosti projekta.

3. Projekti od interesa Energetske zajednice provedeni u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 7. točke (d) također su prihvatljivi za financijsku pomoć Unije u obliku bespovratnih sredstava za radove ako zadovoljavaju kriterije navedene u stavku 2. ovog članka.

4. <...>

Članak 15.

Smjernice za kriterije dodjele financijske pomoći Unije

Posebni kriteriji navedeni u članku 4. stavku 2. i parametri navedeni u članku 4. stavku 4. također se smatraju ciljevima prilikom utvrđivanja kriterija za dodjelu tehničke i financijske pomoći Unije iz Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) i Instrumenta za ulaganja u susjedstvo.

Članak 16.

Izvršavanje ovlasti

<...>

POGLAVLJE VI.
ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.
Izvješćivanje i evaluacija

Tajništvo Energetske zajednice najkasnije 2018. godine objavljuje izvješće o provedbi projekata od interesa Energetske zajednice i dostavlja ga Ministarskom vijeću. U tom se izvješću daje evaluacija:

- (a) napretka postignutog u planiranju, razvoju, izgradnji i puštanju u rad projekata od zajedničkog interesa odabranih u skladu s člankom 3. i, prema potrebi, kašnjenja u provedbi i drugih teškoća koje su se pojavile;
- (b) sredstava koje je Unija rezervirala i isplatila za projekte od interesa Energetske zajednice u odnosu na ukupnu vrijednost financiranih projekata od interesa Energetske zajednice;
- (c) u sektorima električne energije i plina, razvoja međusobne povezanosti između Ugovornih strana, i sa odnosnim državama članicama, odgovarajućeg razvoja cijena energije, kao i broja kvarova mrežnog sustava, njihovih uzroka i povezanih gospodarskih troškova;
- (d) izdavanja dozvola i sudjelovanja javnosti, posebno:
 - i. prosječnog i najduljeg ukupnog trajanja postupaka izdavanja dozvola za projekte od interesa Energetske zajednice, uključujući trajanje svakog koraka postupka prije podnošenja zahtjeva, u odnosu na vrijeme predviđeno početnim glavnim ključnim točkama iz članka 10. stavka 4.;
 - ii. razine suprotstavljanja s kojim se suočavaju projekti od interesa Energetske zajednice (posebno broj pisanih prigovora tijekom postupka javnog savjetovanja, broj pravnih sredstava);
 - iii. pregleda najboljih i inovativnih praksa u vezi s angažmanom dionika i ublažavanjem utjecaja na okoliš tijekom postupaka izdavanja dozvola i provedbe projekta;
 - iv. učinkovitosti shema predviđenih člankom 8. stavkom 3. u vezi s poštovanjem rokova iz članka 10.;
- (e) regulatorne obrade, posebno:
 - i. broja projekata od interesa Energetske zajednice za koje je donesena odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova sukladno članku 12.;
 - ii. broja i vrste projekata od interesa Energetske zajednice koji su primili posebne poticaje sukladno članku 13.;
- (f) učinkovitosti ove Uredbe u doprinosu ciljevima integracije tržišta do 2016. i 2017., ciljevima Ugovora i ciljevima Ugovornih strana za obnovljivu energiju i energetske učinkovitost, kako je navedeno u zakonu Energetske zajednice i potvrđeno u Energetskoj strategiji.

Članak 18.

Informiranje i obavješćivanje javnosti

U roku od šest mjeseci od datuma donošenja prvog popisa Energetske zajednice, Tajništvo Energetske zajednice uspostavlja platformu za transparentnost infrastrukture lako dostupnu javnosti, uključujući i putem interneta. Ta platforma sadržava sljedeće informacije:

- (a) opće, ažurirane informacije, uključujući geografske informacije, za svaki projekt od interesa Energetske zajednice;
- (b) plan provedbe kako je navedeno u članku 5. stavku 1. za svaki projekt od interesa Energetske zajednice;
- (c) glavne rezultate analize troškova i koristi na temelju metodologije izrađene sukladno članku 11. za dotične projekte od interesa Energetske zajednice, osim poslovno osjetljivih informacija;
- (d) popis Energetske zajednice;
- (e) sredstva koje je Unija raspodijelila i isplatila za svaki projekt od interesa Energetske zajednice.

Članak 19.

Prijelazne odredbe

1. Za projekte od interesa Energetske zajednice u postupku izdavanja dozvola za koje je promotor projekta podnio zahtjev za prijavu prije 16. listopada 2016., odredbe iz poglavlja III. ne primjenjuju se.

2. U pogledu sljedećeg popisa Energetske zajednice nakon onog koji je usvojilo Ministarsko vijeće 24. listopada 2013., članci ove Uredbe koji ne zahtijevaju od Ugovornih strana da provedu domaće mjere prenošenja mogu se primjenjivati od dana donošenja ove Uredbe od strane Ministarskog vijeća.

Članak 20.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 713/2009

<...>

Članak 21.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 714/2009

<...>

Članak 22.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 715/2009

<...>

Članak 23.

Stavljanje izvan snage

<...>

Članak 24.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu nakon usvajanja od strane Ministarskog vijeća. Ugovorne strane provode ovu Uredbu u rokovima navedenim u prilagođenoj Uredbi. U tim rokovima obavješćuju Tajništvo o domaćim mjerama prenošenja.

Provedba energetske pravne stečevine³

1. Svaka Ugovorna strana će do 31. prosinca 2016. donijeti na snagu zakone, propise i administrativne odredbe potrebne za usklađivanje s Uredbom (EU) br. 347/2013, kako je kako je prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2015/09/MC-EnC. One odmah obavješćuju Tajništvo Energetske zajednice o tome.

Ugovorne strane primjenjuju te mjere od 1. siječnja 2017.

2. Ugovorne strane dostavljaju Tajništvu Energetske zajednice tekst glavnih odredbi nacionalnog prava koje donose u području obuhvaćenom ovom Uredbom.

Izvještavanje⁴

1. Tajništvo prati i pregleda primjenu Odluke Ministarskog vijeća broj 2015/09/MC-EnC u Ugovornim stranama.

2. Tajništvo do 30. studenoga 2016. prvi put podnosi izvješće Ministarskom vijeću, a nakon toga na godišnjoj razini, sažimajući mišljenja koja je Tajništvo izdalo u primjeni ove Uredbe.

³ Tekst pod ovim naslovom sadržan je u članku 3. Odluke Ministarskog vijeća broj 2015/09/MC-EnC.

⁴ Tekst pod ovim naslovom sadržan je u članku 28. Odluke Ministarskog vijeća broj 2015/09/MC-EnC.

PRILOG I.
KATEGORIJE I PODRUČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Kategorije energetske infrastrukture koje treba izraditi su sljedeće:

- (1) za električnu energiju:
 - (a) visokonaponski nadzemni prijenosni vodovi, ako su projektirani za napon od 220 kV ili veći, te podzemni i podmorski prijenosni kabeli, ako su projektirani za napon od 150 kV ili veći;
 - (b) <...>
 - (be) objekti za skladištenje električne energije koji se koriste za stalno ili privremeno skladištenje električne energije u nadzemnoj ili podzemnoj infrastrukturi ili geološkim lokacijama, pod uvjetom da su izravno povezani s visokonaponskim prijenosnim vodovima projektiranima za napon od 110 kV ili veći;
 - (ce) svaka oprema ili instalacije bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava navedenih u točkama od (a) i (b), uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole za sve razine napona i trafostanice;
 - (de) svaka oprema ili instalacija, na razini prijenosa i distribucije pri srednjem naponu, s ciljem postizanja dvosmjerne digitalne komunikacije, u stvarnom vremenu ili što bliže stvarnom vremenu, interaktivnog i inteligentnog praćenja i upravljanja proizvodnjom, prijenosom, distribucijom i potrošnjom električne energije unutar elektroenergetske mreže u pogledu razvoja mreže koja učinkovito objedinjuje ponašanje i djelovanje svih korisnika koji su na nju spojeni – proizvođača, potrošača i onih koji i proizvode i troše – kako bi se osigurao ekonomski učinkovit i održiv elektroenergetski sustav s malim gubicima i visokom kvalitetom uz sigurnost opskrbe i zaštitu;
- (2) za plin:
 - (a) plinovodi za transport prirodnog plina i bioplina koji su dio mreže koja uglavnom sadrži visokotlačne plinovode, isključujući visokotlačne plinovode koji se koriste za potrebe proizvodnje ili lokalne distribucije prirodnog plina;
 - (b) podzemni skladišni objekti koji su povezani s gore spomenutim visokotlačnim plinovodima;
 - (c) objekti za prihvat, skladištenje i uplinjavanje ili dekompresiju ukapljenog prirodnog plina (LNG) i komprimiranog prirodnog plina (CNG);
 - (d) svaka oprema ili instalacije bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad sustava ili omogućavanje dvosmjernog kapaciteta, uključujući kompresorske stanice;
- (3) za naftu:
 - (a) naftovodi za transport sirove nafte;
 - (b) pumpne stanice i skladišni objekti potrebi za rad naftovoda;
 - (c) svaka oprema ili instalacije bitni za zaštićen, siguran i učinkovit rad dotičnog sustava, uključujući sustave zaštite, praćenja i kontrole te uređaje za reverzibilni tok;
- (4) <...>

Prioritetno tematsko područje koje treba razviti:

Uvođenje pametnih mreža: usvajanje tehnologija pametnih mreža u Energetskoj zajednici s ciljem učinkovite integracije ponašanja i djelovanja svih korisnika povezanih s elektroenergetskom mrežom, posebno proizvodnje velikih količina električne energije iz obnovljivih ili distribuiranih izvora energije i odgovora potrošača na potražnju.

PRILOG II.
PRELIMINARNI POPIS PROJEKATA OD INTERESA ENERGETSKE ZAJEDNICE

1. PRAVILA ZA SKUPINE

- (1) Kada se radi o projektima u području električne energije koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. točke (a), (b) i (c), skupina je sastavljena od predstavnika Ugovornih strana i dotičnih država članica, Komisije, nacionalnih regulatornih tijela, operatora prijenosnih sustava (TSO), kao i Tajništva Energetske zajednice, i na poziv ENTSO-a za električnu energiju.

Kada se radi o projektima u području plina koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.2. točke (a), (b) i (c), skupina je sastavljena od predstavnika Ugovornih strana i dotičnih država članica, Komisije, nacionalnih regulatornih tijela, operatora prijenosnih sustava (TSO), kao i Tajništva Energetske zajednice, i na poziv ENTSO-a za plin.

Kada se radi o projektima u području transporta nafte koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.3. točke (a), (b) i (c), koristi se ista skupina kao i za plinske projekte, a osim toga uključuje dotične promotore projekta.

- (2) Tijela odlučivanja iz skupina mogu se spojiti. Sve skupine ili tijela odlučivanja sastaju se prema potrebi kako bi raspravili o pitanjima zajedničkim svim skupinama; takva pitanja mogu uključivati pitanja u vezi dosljednosti između regija ili broja predloženih projekata uvrštenih u nacrt preliminarnih popisa kod kojih postoji rizik da postanu nesavladivi.
- (3) Svaka skupina organizira svoj rad u skladu s naporima regionalne suradnje sukladno članku 6. Direktive 2009/72/EZ, članku 7. Direktive 2009/73/EZ, članku 12. Uredbe (EZ) br. 714/2009 i članku 12. Uredbe (EZ) br. 715/2009, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC, te drugim postojećim strukturama regionalne suradnje.
- (4) Svaka skupina poziva promotore projekta potencijalno prihvatljivog za odabir kao projekt od interesa Energetske zajednice, kao i predstavnike nacionalnih uprava, regulatornih tijela te operatore prijenosnih sustava (TSO) iz država članice Europskoga gospodarskog prostora i Europskog udruženja za slobodnu trgovinu, predstavnike iz institucija i tijela Energetske zajednice, zemlje u okviru europske politike susjedstva i zemlje s kojima je Unija uspostavila posebnu suradnju u području energetike, kao i institucije Europske unije. Odluka o pozivanju predstavnika trećih zemalja temelji se na konsenzusu.
- (5) Svaka skupina savjetuje se s organizacijama koje zastupaju relevantne dionike – i, prema potrebi, izravno s dionicima – uključujući proizvođače, operatore distribucijskih sustava, dobavljače, potrošače i organizacije za zaštitu okoliša. Skupina može organizirati rasprave ili savjetovanja, kada je to potrebno za provedbu njezinih zadaća.
- (6) Tajništvo Energetske zajednice objavljuje na platformi za transparentnost iz članka 18. unutarnja pravila, ažurirani popis organizacija članica, redovito ažurirane informacije o napretku rada, dnevnom redu sastanaka, kao i konačne zaključke i odluke svake skupine.
- (7) Tajništvo Energetske zajednice teži ka dosljednosti između različitih skupina.

2. POSTUPAK UTVRĐIVANJA REGIONALNIH POPISA

- (1) Promotori projekta potencijalno prihvatljivog za odabir kao projekta od interesa Energetske zajednice koji želi dobiti status projekata od interesa Energetske zajednice

dostavljaju skupini zahtjev za odabir kao projekta od interesa Energetske zajednice, koji uključuje:

- procjenu njihovih projekata s obzirom na doprinos provedbi ciljeva Energetske zajednice, kako je navedeno u Ugovoru, zakonu Energetske zajednice i Energetskoj strategiji Energetske zajednice,
- analizu ispunjenja relevantnih kriterija definiranih u članku 4.,
- za projekte koji su postigli dovoljan stupanj zrelosti, analizu troškova i koristi za određeni projekt na temelju metodologija koje je izradio ENTSO za električnu energiju, odnosno ENTSO za plin sukladno članku 11., i
- sve druge bitne informacije za evaluaciju projekta.

(2) Svi primatelji čuvaju povjerljivost poslovno osjetljivih informacija.

(3) Nakon usvajanja prvog popisa Energetske zajednice, za sve naredne usvojene popise Energetske zajednice, predloženi projekti prijenosa i skladištenja električne energije koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. točkama (a) i (c), dio su najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže za električnu energiju koji je izradio ENTSO za električnu energiju u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 714/2009, izuzev onih koji se nalaze u Ugovornoj strani čiji TSO nije član ENTSO E. U tom slučaju relevantni projekti su dio nacionalnih desetogodišnjih planova razvoja mreže.

(4) Nakon usvajanja prvog popisa Energetske zajednice, za sve naredne usvojene popise Energetske zajednice, predloženi plinski infrastrukturni projekti koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.2. dio su najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže za plin koji je izradio ENTSO za plin u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 715/2009, izuzev onih koji se nalaze u Ugovornoj strani čiji TSO nije član ENTSO G. U tom slučaju relevantni projekti su dio nacionalnih desetogodišnjih planova razvoja mreže.

(5) <...>

(6) <...>

(57) Kad se radi o projektima koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. i 2., nacionalna regulatorna tijela i, prema potrebi, Regulatorni odbor, kada je to moguće u kontekstu regionalne suradnje (članak 6. Direktive 2009/72/EZ, članak 7. Direktive 2009/73/EZ, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2011/02/MC-EnC), provjeravaju dosljednu primjenu kriterija/metodologije analize troškova i koristi te evaluiraju njihov prekogranični značaj. Svoju procjenu predstavljaju skupini.

(68) Za predložene projekte transporta nafte koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.3., Tajništvo Energetske zajednice evaluira primjenu kriterija iz članka 4.

(79) Svaka Ugovorna strana ili država članica na čije se državno područje predloženi projekt ne odnosi, ali na koje predloženi projekt može imati mogući neto pozitivan učinak ili mogući značajni učinak, na primjer na okoliš ili na rad energetske infrastrukture na njezinom državnom području, može iznijeti svoje mišljenje skupini navodeći svoje zabrinutosti.

(810) Tijelo odlučivanja skupine ispituje, na zahtjev Ugovorne strane ili dotične države članice iz te skupine, utemeljene razloge koje je Ugovorna strana iznijela sukladno članku 3. stavku 3., za neodobravanje projekta od interesa Energetske zajednice na njezinom državnom području.

- (9~~14~~) Skupina se sastaje kako bi razmotrila i razvrstala predložene projekte uzimajući u obzir procjenu regulatora ili procjenu Tajništva Energetske zajednice za projekte transporta nafte.
- (10~~12~~) Nacrte preliminarnih popisa predloženih projekata iz kategorija navedenih u Prilogu I.1. i 2. koje su sastavile skupine, zajedno sa svim mišljenjima iz točke (7), dostavlja se Tajništvu Energetske zajednice, Regulatornom odboru i Agenciji šest mjeseci prije datuma usvajanja popisa Energetske zajednice. Regulatorni odbor procjenjuje nacrt regionalnih popisa i pripadajuća mišljenja u roku od tri mjeseca od datuma primitka. Regulatorni odbor uz traženje suradnje s Agencijom i uz potporu Tajništva Energetske zajednice daje mišljenje o nacrtima preliminarnih popisa, posebno o dosljednoj primjeni kriterija i analize troškova i koristi.
- (11~~13~~) U roku od mjesec dana od datuma primitka mišljenja Regulatornog odbora, tijelo odlučivanja svake skupine usvaja konačni preliminarni popis, poštujući odredbe iz članka 3. stavka 3., na temelju prijedloga skupina i uzimajući u obzir mišljenje regulatornog odbora i procjenu nacionalnih regulatornih tijela dostavljenu u skladu s točkom (5) ili procjenu Tajništva Energetske zajednice za projekte transporta nafte predložene u skladu s točkom (6). Skupine dostavljaju konačne preliminarne popise Tajništvu Energetske zajednice, zajedno sa svim mišljenjima kako je navedeno u točki (7).
- (12~~14~~) Ako bi, na temelju primljenih preliminarnih popisa i uzevši u obzir mišljenje Regulatornog odbora, ukupan broj predloženih projekata od interesa Energetske zajednice na popisu Energetske zajednice premašio savladivu brojku, Stalna skupina na visokoj razini razmatra, nakon savjetovanja sa svakom dotičnom skupinom, neuvrštavanje na popis Energetske zajednice projekata koje je dotična skupina razvrstala najniže u skladu s razvrstavanjem utvrđenim sukladno članku 4. stavku 4.

PRILOG III.
**PRAVILA I POKAZATELJI U VEZI S KRITERIJIMA ZA
PROJEKTE OD INTERESA ENERGETSKE ZAJEDNICE**

- (1) Projekt sa značajnim prekograničnim učinkom je projekt na državnom području Ugovorne strane koji ispunjava sljedeće uvjete:
- (a) u pogledu prijenosa električne energije, projekt povećava kapacitet prijenosa mreže ili kapacitet raspoloživ za komercijalne protoke, na granici te Ugovorne strane s jednom ili nekoliko drugih Ugovornih strana i/ili država članica ili nekom drugom relevantnom presjeku istog prijenosnog koridora s učinkom povećanja prekograničnog kapaciteta prijenosa mreže, za najmanje 500 megavata (MW) u uspoređi sa stanjem kada projekt nije pušten u rad;
 - (b) u pogledu skladištenja, projekt predviđa najmanje 225 MW instaliranog kapaciteta i ima skladišni kapacitet koji omogućuje neto godišnju proizvodnju električne energije od 250 gigavat sati godišnje;
 - (c) u pogledu transporta plina, projekt se odnosi na ulaganje u kapacitete reverzibilnog toka ili promjene sposobnosti transporta plina preko granica dotičnih Ugovornih strana i/ili država članica za najmanje 10% u odnosu na stanje prije puštanja projekta u rad;
 - (d) u pogledu skladištenja plina ili ukapljenog/komprimiranog prirodnog plina, cilj projekta je izravno ili neizravno opskrbiti najmanje dvije Ugovorne strane i/ili jednu ili više država članica ili zadovoljiti normu u pogledu infrastrukture (pravilo N-1) na regionalnoj razini u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća, kada se inkorporira u Energetskoj zajednici;
 - (e) u pogledu pametnih mreža, projekt je namijenjen opremi i instalacijama pri visokom i srednjem naponu projektiranim za napon od 10 kV ili veći. Uključuje operatore prijenosnih i distribucijskih sustava iz najmanje dvije Ugovorne strane, što pokriva najmanje 50 000 korisnika koji proizvode ili troše električnu energiju ili oboje u području potrošnje od najmanje 300 gigavat sati godišnje, od čega barem 20% dolazi iz obnovljivih izvora koji su po prirodi varijabilni.
- (2) U pogledu projekata koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu II.1. točkama od (a) do (d), kriteriji iz članka 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) integracija tržišta, tržišno natjecanje i fleksibilnost sustava mjere se u skladu s analizom provedenom u okviru najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže na razini Unije u području električne energije, posebno:
 - izračunom, za prekogranične projekte, učinka na prijenosnu sposobnost mreže u oba smjera protoka energije, izmjerenog u odnosu na količinu električne energije (u megavatima) i njihovog doprinosa postizanja minimalnog kapaciteta interkonekcije od 10% instaliranog kapaciteta proizvodnje ili, za projekte sa značajnim prekograničnim učinkom, učinka na prijenosnu sposobnost mreže na granicama između dotičnih Ugovornih strana i/ili sa državama članicama, ili unutar dotičnih Ugovornih strana te na ravnotežu ponude i potražnje i rada mreža u dotičnim Ugovornim stranama,
 - procjenom učinka, za područje analize iz Priloga V.10., u odnosu na troškove proizvodnje i prijenosa te razvoja i konvergencije tržišnih cijena za cjelokupni

energetski projekt u okviru različitih planskih scenarija, posebno vodeći računa o promjenama nastalima u redoslijedu vrijednosti;

- (b) prijenos električne energije iz obnovljivih izvora do glavnih centara potrošnje i lokacija skladištenja mjeri se u skladu s analizom provedenom u okviru najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže u području električne energije, posebno:
- u pogledu prijenosa električne energije, ocjenom količine kapaciteta proizvodnje iz obnovljivih izvora energije (prema tehnologiji, u megavatima), koja je povezana i prenosi se zbog projekta, u usporedbi s količinom planiranog ukupnog kapaciteta proizvodnje iz tih vrsta izvora obnovljive energije u dotičnoj Ugovornoj strani u 2020. u skladu s nacionalnim akcijskim planovima za obnovljivu energiju kako je definirano u članku 4. Direktive 2009/28/EZ, kako je inkorporirano i prilagođeno Odlukom Ministarskog vijeća broj 2012/04/MC-EnC;
 - u pogledu skladištenja električne energije, usporedbom novog kapaciteta predviđenog projektom s ukupnim postojećim kapacitetom za istu tehnologiju skladištenja u području analize iz Priloga IV.6.;
- (c) sigurnost opskrbe, interoperabilnost i siguran rad sustava mjere se u skladu s analizom provedenom u okviru najnovijeg raspoloživog 10-godišnjeg plana razvoja mreže u području električne energije, posebno procjenom učinka projekta na gubitak očekivanog opterećenja za područje analize kako je definirano u Prilogu IV.6. s obzirom na primjerenost proizvodnje i prijenosa za niz karakterističnih razdoblja opterećenja, vodeći računa o očekivanim promjenama kod ekstremnih vremenskih prilika povezanih s klimatskim područjem i njihov utjecaj na otpornost infrastrukture. Prema potrebi, mjeri se učinak projekta na samostalnu i pouzdanu kontrolu rada sustava i usluga.
- (3) U pogledu projekata koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.2., kriteriji iz članka 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) integracija tržišta i interoperabilnost mjere se izračunom dodatne vrijednosti projekta za povezivanje tržišnih područja i konvergenciju cijena, cjelokupnu fleksibilnost sustava, uključujući razinu kapaciteta ponuđenog za reverzibilne tokove prema raznim scenarijima;
 - (b) tržišno natjecanje mjeri se na temelju diversifikacije, uključujući olakšanje pristupa domaćim izvorima opskrbe, uzimajući u obzir, uzastopno: diversifikaciju izvora; diversifikaciju drugih strana; diversifikaciju pravaca; učinak novog kapaciteta na Herfindahl-Hirschmann indeks (HHI) izračunan na razini kapaciteta za područje analize kako je definirano u Prilogu IV.6.;
 - (c) sigurnost opskrbe plinom mjeri se izračunom dodatne vrijednosti projekta na kratkoročnu i dugoročnu prilagodljivost plinskog sustava Unije i jačanje preostale fleksibilnosti sustava u slučaju poremećaja opskrbe Ugovornih strana prema raznim scenarijima, kao i dodatnog kapaciteta predviđenog projektom koji je izmjeren u odnosu na normu u pogledu infrastrukture (pravilo N-1) na regionalnoj razini u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 994/2010, kada se inkorporira u Energetskoj zajednici;
 - (d) održivost se mjeri kao doprinos projekta smanjenju emisija, potpori rezervnog sustava proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora ili pretvorbi energije u

plin i transportu bioplina, vodeći računa o očekivanim promjenama u klimatskim uvjetima.

- (4) U pogledu projekata koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.1. točki (d), svaka funkcija navedena u članku 4. evaluira se prema sljedećim kriterijima:
- (a) razina održivosti: ovaj kriterij mjeri se procjenom smanjenja emisija stakleničkih plinova i utjecaja na okoliš elektroenergetske mrežne infrastrukture;
 - (b) kapacitet prijenosnih i distribucijskih mreža za povezivanje i prijenos električne energije od korisnika i do njih: ovaj se kriterij mjeri ocjenom instaliranog kapaciteta distribuiranih izvora energije u distribucijskim mrežama, najvećeg dozvoljenog unosa električne energije bez rizika zagušenja u prijenosnim mrežama i energije koja nije uključena u obnovljive izvore energije zbog rizika zagušenja ili sigurnosnih rizika;
 - (c) povezanost mreže i pristup svim kategorijama korisnika mreže: ovaj kriterij mjeri se procjenom metoda usvojenih za izračun pristojba i tarifa, kao i njihove strukture, za proizvođače, potrošače i one koji i proizvode i troše, te operativne fleksibilnosti za dinamičko uravnoteženje električne energije u mreži;
 - (d) sigurnost i kvaliteta opskrbe: ovaj kriterij mjeri se procjenom omjera između pouzdanog raspoloživog kapaciteta proizvodnje i vršne potrošnje, udjela električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora, stabilnosti elektroenergetskog sustava, trajanja i učestalosti prekida po potrošaču, uključujući poremećaje povezane s klimatskim uvjetima i učinkovitost s obzirom na kvalitetu napona;
 - (e) učinkovitost i kvaliteta usluge u opskrbi električnom energijom i radu mreže: ovaj kriterij mjeri se procjenom razine gubitaka u prijenosnoj i distribucijskoj mreži, omjera između najmanje i najveće potražnje električne energije u određenom vremenskom razdoblju, sudjelovanja na strani potražnje na tržištima električne energije i u mjerama energetske učinkovitosti, postotka iskorištenosti (tj. prosječnog opterećenja) sastavnih dijelova elektroenergetske mreže, raspoloživosti sastavnih dijelova mreže (u vezi s planiranim i neplaniranim održavanjem) i njenog utjecaja na učinkovitost rada mreže te stvarne raspoloživosti kapaciteta mreže s obzirom na standardnu vrijednost;
 - (f) doprinos prekograničnim tržištima električne energije putem nadzora protoka opterećenja radi umanjenja protoka petlje i povećanja kapaciteta interkonekcije: ovaj kriterij ocjenjuje se procjenom omjera između kapaciteta interkonekcije Ugovorne strane i njezine potražnje električne energije, iskorištenja kapaciteta interkonekcije i naknada za zagušenje u interkonekcijama.
- (5) U pogledu projekata transporta nafte koji pripadaju kategorijama navedenima u Prilogu I.3., kriteriji iz članka 4. evaluiraju se na sljedeći način:
- (a) sigurnost opskrbe naftom mjeri se procjenom dodatne vrijednosti novog kapaciteta koji projekt nudi za kratkoročnu i dugoročnu prilagodljivost sustava i preostale fleksibilnosti sustava u slučaju poremećaja opskrbe prema raznim scenarijima;
 - (b) interoperabilnost se mjeri procjenom opsega u kojem projekt poboljšava rad naftovodne mreže, posebno osiguranjem mogućnosti reverzibilnih protoka;
 - (c) učinkovito i održivo korištenje resursa mjeri se procjenom opsega u kojem projekt koristi već postojeću infrastrukturu i doprinosi smanjenju opterećenja i rizika za okoliš i klimatske promjene.

PRILOG IV.
ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI ENERGETSKOG SUSTAVA

Metodologija za usklađenu analizu troškova i koristi cjelokupnog energetske sustava za projekte od interesa Energetske zajednice zadovoljava sljedeća načela utvrđena u ovom Prilogu.

- (1) Metodologija se temelji na zajedničkom skupu ulaznih podataka koji predstavljaju elektroenergetske i plinske sustave Unije u godinama $n+5$, $n+10$, $n+15$, i $n+20$, gdje je n godina kada je analiza provedena. Ovaj skup podataka obuhvaća najmanje:
 - (a) u području električne energije: scenarije za potražnju, kapacitete proizvodnje prema vrsti goriva (biomasa, geotermalna energija, hidroenergija, plin, nuklearna energija, kruta goriva, energija vjetra, solarna fotovoltaična energija, koncentrirana solarna energija, druge obnovljive tehnologije) i njihovom geografskom položaju, cijene goriva (uključujući biomasu, ugljen, plin i naftu), cijene ugljikovog dioksida, sastav prijenosne i, prema potrebi, distribucijske mreže i njezin razvoj, uzimajući u obzir sve nove značajne projekte proizvodnje (uključujući kapacitet opremljen za hvatanje ugljikovog dioksida), skladištenja i prijenosa za koje je donesena konačna odluka o ulaganju i čiji je rok puštanja u rad do kraja godine $n+5$;
 - (b) u području plina: scenariji za potražnju, uvoz, cijene goriva (uključujući ugljen, plin i naftu), cijene ugljikovog dioksida, sastav prijenosne mreže i njezin razvoj, uzimajući u obzir sve nove značajne projekte za koje je donesena konačna odluka o ulaganju i čiji je rok puštanja u rad do kraja godine $n+5$.
- (2) Skup podataka u skladu je s pravom Unije i nacionalnim pravom na snazi na datum analize. Skupovi podataka koji se koriste za električnu energiju, odnosno plin sukladni su, posebno s obzirom na pretpostavke o cijenama i količinama na svakom tržištu. Skup podataka razrađuje se nakon formalnog savjetovanja s Ugovornim stranama i organizacijama koje zastupaju sve relevantne dionike. Tajništvo Energetske zajednice i Regulatorni odbor osiguravaju, prema potrebi, pristup potrebnim komercijalnim podacima od trećih strana.
- (3) Metodologija daje smjernice za razvoj i primjenu modela mreže i tržišta potrebnih za analizu troškova i koristi.
- (4) Analiza troškova i koristi temelji se na usklađenoj evaluaciji troškova i koristi za različite kategorije analiziranih projekata i pokriva najmanje vremensko razdoblje iz točke (1).
- (5) Analiza troškova i koristi u obzir uzima najmanje sljedeće troškove: kapitalne izdatke, operativne izdatke i izdatke održavanja tijekom tehničkog vijeka trajanja projekta i, prema potrebi, troškove prestanka rada i gospodarenja otpadom. Metodologija također daje smjernice o diskontnim stopama koje se koriste za izračune.
- (6) <...>
- (7) <...>
- (8) <...>
- (9) <...>
- (6+9) Metodologijom se određuje analiza koja će se provesti, na temelju relevantnog skupa ulaznih podataka, utvrđivanjem učinaka realizacije i nerealizacije svakog projekta. Područje za analizu pojedinačnog projekta uključuje sve Ugovorne strane i države članice, na čijem se državnom području projekt gradi, sve izravne susjedne Ugovorne

strane i države članice i sve druge Ugovorne strane i države članice na koje projekt ima značajan učinak.

- (7~~4~~) Analizom se utvrđuju Ugovorne strane i države članice na koje projekt ima neto pozitivne učinke (korisnici) i one Ugovorne strane i države članice na koje projekt ima neto negativan učinak (nositelji troškova). Svaka analiza troškova i koristi uključuje analize osjetljivosti u vezi skupa ulaznih podataka, datuma puštanja u rad različitih projekata u istom području analize i druge bitne parametre.
- (8~~2~~) Operatori prijenosnih sustava, sustava skladištenja i terminala za komprimirani i ukapljeni prirodni plin te operatori distribucijskih sustava razmjenjuju informacije nužne za izradu metodologije, uključujući odgovarajuće modele mreže i tržišta. Svaki operator prijenosnog ili distribucijskog sustava koji prikuplja informacije u ime drugih operatora prijenosnih ili distribucijskih sustava, daje povratnu informaciju o rezultatima prikupljanja podataka sudjelujućim operatorima prijenosnih i distribucijskih sustava.
- (9~~3~~) Za zajednički model tržišta i mreže za električnu energiju i plin naveden u članku 11. stavku 3., skup ulaznih podataka iz točke (1) obuhvaća godine $n+10$, $n+20$ i $n+30$, pri čemu model omogućuje potpunu procjenu gospodarskih i socijalnih te učinaka na okoliš, posebno uključujući vanjske troškove poput onih povezanih s emisijama stakleničkih plinova i konvencionalnih onečišćivača zraka ili sigurnosti opskrbe.

PRILOG V.
SMJERNICE ZA TRANSPARENTNOST I SUDJELOVANJE JAVNOSTI

- (1) U priručniku o postupanju iz članka 9. stavka 1. utvrđuje se najmanje sljedeće:
 - (a) mjerodavno pravo na kojem se temelje odluke i mišljenja za različite vrste dotičnih projekata od interesa Energetske zajednice, uključujući zakonodavstvo u području okoliša;
 - (b) relevantne odluke i mišljenja koja treba dobiti;
 - (c) imena i kontaktni podaci nadležnog tijela, drugih tijela i glavnih dotičnih dionika;
 - (d) tijek rada, s opisom svake faze postupka, uključujući okvirni vremenski okvir i sažet pregled postupka odlučivanja;
 - (e) informacije o opsegu, strukturi i razini detalja dokumenata koji se dostavljaju uz zahtjev za donošenje odluka, uključujući kontrolnu listu;
 - (f) faze i načini sudjelovanja javnosti u postupku.
- (2) U detaljnom rasporedu iz članka 10. stavka 4. točke (b) utvrđuje se najmanje sljedeće:
 - (a) odluke i mišljenja koja treba dobiti;
 - (b) tijela, dionici i javnost na koje se postupak vjerojatno odnosi;
 - (c) pojedine faze postupka i njihovo trajanje;
 - (d) glavne ključne točke koje treba postići i njihove rokove s obzirom na sveobuhvatnu odluku koju treba donijeti;
 - (e) sredstva koja planiraju tijela i moguća dodatna sredstva koja budu potrebna.
- (3) S ciljem povećanja sudjelovanja javnosti u postupku izdavanja dozvola i osiguranja prethodne obaviještenosti i dijaloga s javnosti, primjenjuju se sljedeća načela:
 - (a) dionici na koje utječe projekt od interesa Energetske zajednice, uključujući relevantna nacionalna, regionalna i lokalna tijela, vlasnike zemljišta i građane koji žive u blizini projekta, opću javnost i njihova udruženja, organizacije ili skupine, detaljno se obavješćuju i savjetuju u ranoj fazi, kada se moguće zabrinutosti javnosti još mogu uzeti u obzir i to na otvoren i transparentan način. Prema potrebi, nadležno tijelo aktivno podupire aktivnosti koje poduzima promotor projekta.
 - (b) nadležna tijela osiguravaju da se postupci javnog savjetovanja za projekte od interesa Energetske zajednice grupiraju kada je to moguće. Svako javno savjetovanje obuhvaća sva predmetna pitanja vezana uz određenu fazu postupka i niti jedno predmetno pitanje vezano uz određenu fazu postupka ne upućuje se na više od jednog javnog savjetovanja; međutim, jedno javno savjetovanje može se održati na više od jedne geografske lokacije. Pitanja upućena na javno savjetovanje jasno se navode u priopćenju o javnom savjetovanju.
 - (c) komentare i primjedbe moguće je dati samo u razdoblju od početka javnog savjetovanja do isteka roka.
- (4) Koncept sudjelovanja javnosti uključuje informacije o:
 - (a) dotičnim i upućenim dionicima;
 - (b) predviđenim mjerama, uključujući predložene lokacije i datume namjenskih sastanaka;

- (c) vremenskom rasporedu;
 - (d) ljudskim resursima kojima su dodijeljeni određeni zadaci.
- (5) U kontekstu javnog savjetovanja koje se provodi prije podnošenja zahtjeva za prijavu, dotične strane najmanje:
- (a) objavljuju informativni letak od najviše 15 stranica, u kojem se jasno i sažeto daje pregled namjene i preliminarni vremenski raspored projekta, nacionalni plan razvoja mreže, razmatrane alternativne trase, očekivani učinci, uključujući prekogranične učinke i moguće mjere za ublažavanje, koji se objavljuje prije početka savjetovanja; pored toga, u informativnom letku navode se pored toga internetske adrese platforme za preglednost iz članka 18. i priručnika o postupanju iz točke (1);
 - (b) obavješćuju o projektu sve dionike na koje isti utječe, putem internetske stranice navedene u članku 9. stavku 7. i drugim odgovarajućim sredstvima informiranja;
 - (c) pismeno pozivaju relevantne dionike na koje projekt utječe na namjenske sastanke, na kojima se raspravlja o zabrinutostima.
- (6) Na internetskoj stranici projekta objavljuje se najmanje sljedeće:
- (a) informativni letak iz točke (5);
 - (b) netehnički i redovito ažurirani sažetak na najviše 50 stranica s opisom trenutnog statusa projekta i jasnim navođenjem, u slučaju ažuriranja, promjena u odnosu na prijašnje verzije;
 - (c) planovi projekta i javnog savjetovanja s jasno navedenim datumima i lokacijama javnih savjetovanja i rasprava te predložena problematika u vezi s tim raspravama;
 - (d) kontaktni podaci s ciljem dobivanja potpunih dokumenta za podnošenje zahtjeva;
 - (e) kontaktni podaci za prenošenje komentara i primjedbi tijekom javnih savjetovanja.
-